

Herrn Prof.
Dr. Gajfary Aladár
Priesterseminar
7000 Chur

Életünk

AZ EURÓPAI MAGYAR KATOLIKUSOK LAPJA

VI. évfolyam 12. szám (6. Jahrgang Nr. 12.)

A Z St. Gallen — Erscheint monatlich

1974 december 1.

P.P.
6430 Weitingen 1

Az Ige testté lett És közöttünk lakott.

(Jn 1, 14)

Ismeretlen magyar mester (15. század második fele):

Szent Karácsony és a Háromkirályok. Fafaragás.

Bártfa. Szent Egyed templom.

Nem könnyű

Ezekben a hetekben, amikor
a profitéség
a reklámok csillag-ezreinek
csalóka fényével
vakítja látásunkat,
nem könnyű
szemünk előtt tartanunk azt a
csillagot,
amely a belehemi jászol elé vezet.

Azokban a napokban, amikor
mindenki csak ajándéokra gondol
és ajándékozásra,
nem könnyű
arra emlékeznünk,
hogy a karácsonyi ajándékozás
kezdeményezője,
maga Isten volt:
Ő küldte Fiát hozzánk,
a világba,
mint szeretetének
felfoghatatlan és felbecsülhetetlen
ajándékát.

Ezekben a hetekben, amikor
már négy héttel az ünnep előtt
úton - útfélen
minden hangszóróból
karácsonyi dallamok bömbölnek
felénk
egészen az unalomig,
nem könnyű
megőriznünk fülünkben és
szívünkben

az angyalok énekét
a betlehemi éjszakában:
«Dicsőség az Istennek —
és béke az embereknek!»

Bizony
nem könnyű
a mai világban —
a szívet és a lelket
felkészíteni karácsonyra.
Nem könnyű, de megéri!

MEGYESI ANDRÁS

Ambíciók

Kicsit megrándul az arcizma, akire rásütik: ambiciózus valaki. Van bizonyos nem hizelgő íze is a szónak.

Micsoda hajtóerő az ambíció. Akinek kimaradt a batyujából, mikor elválták a köldökszinórját, alig viszi valamire az életben. Nélkülözhetetlen motalkó.

Elemi iskolás tanítónk ravaszul kihasználta a már gyerekben ébredő feszítő erőt. Észrevétlenül kijátszott egymás ellen, hogy nagyobb teljesítményekre serkentsen. A versenyző rendszerrel — hányadik padba s annak is melyik szélére birkózom föl magam — odáig hajszolt, hogy a szóról-szóra lelkében még az és-re is vigyáztunk, mert ha kihagytam, ellenfelem lebuktathatott a rövidke kötőszócskával. Megveszedetten magoltunk, hogy egy sorral följebb rukkolhassunk, altisztból főtiszté avanszálhassunk, vagy a kivívott rangot el ne packázzuk. Nyelvet öltöttünk a számápadra s irigykedtünk a fővezérre.

Talán már az atomokba belekeverte a Teremtő az ambíciót azzal, hogy a fejlődési tendencia — bocsánat az erőltetett kifejezésért — a különbülés megindult a mindenségben. Valami cél felé rázódnak össze az elemek. A Jupiter, kétharmada a Nap bolygómasszájának, a legújabb röppentyű tanúsága szerint még csak gáz, folyadék kevés szilárd anyaggal. Vajon öregedve eljut-e a Föld stádiumába, amely az ember lakóotthona. A Terra-bolygó százmillió évek lassú múlása után ért meg arra, hogy alkalmas környezetté válhatott az első élő sejt számára. Élettelenből élő. Szakemberek tudják, hány ezer év bomlasztotta ki a növények tarkaságát. Majd az állatok kimúlt s vagy még ma is hemzsegő sokféleségét. Legvégsőnek megjelenik az eszes lény, a természet királya. A Föld lepipálta bolygótársait. Agyvelőket produkál, mely szellemi tevékenységre képes. A mindenség rekeszeiben irányító regulák a homo koponyájában tudatosulnak. Okoskodik, nyomoz, következtet. A múlt korhadó törmelékeiből rekonstruálja a fázisokat: a különbülés állomásait, melyeknek megkoronázása önmaga a titokzatos lelkével. Milyen izgalmas a történet a torzborz, laposhomlokú vadembertől a civilizáció kúpos koponyájáig.

Ma izgatottan készítünk rádió-adóvevőket: van-e hozzánk hasonló a világűrben. Már 150 évvel ezelőtt amikor még a Mars-lakókban reménykedtünk, valaki azt ajánlotta, hogy a szibériai erdőket kellene három és négyszögekbe telepíteni. Hátha távcsövekkel figyelnek minket is. Más a Szaharában gondolt nagy körárokban éjjel olajat égetni figyelmeztetőül. Jelenlegi föltevések szerint olyan messzire húzódtak vissza a lakható csillagok, hogy csak egy üzenet-válasz fordulóra is a fénysebességgel is állítólag 500 év kellene.

Térjünk csak vissza a saját sziporkázó, kicsi égitestünkre, amelyen a még kisebb sokszáz millió ember külön-külön egy világgal ér fel. A vetélkedő lények közé: vagyok olyan legény mint te, vágok olyan rendet mint te. A vadászok egymás hegyén-hátán tülekednek elsőnek belemarni a megsebesített vadkanba. A szánvontató farkaskutyák között előbb-utóbb el kell dőlnie: kinek a tépőtoga erősebb. Fókák, zergék, bölények kiöklelik a gyengébbet. Szerencse, hogy a változatos emberben nemcsak a baromérő, de nagyon sokszínű az ambíció. Másra tör a kisbíró, a kanász a dudájával, a falu legvalásabb legénye s másra a legszebb lánya. A vetélkedő szempontok olykor megmosolyogni valók, máskor megmagasztosak. Egy bizonyos arra rátart, hogy neki van a leggazdagabb gyűfáskatulya gyűjteménye. A másik bizonyos meg külön vitrint csináltatott halom öngyűjtője mutogatására. A harmadik szálloda szappanokkal, a negyedik borosüveg vignettával dicsekszik. Ahogy írom e sorokat a plafonról, ahova sokadmagával bemenekült a hideg levegőből, egy szunyog esett ide a papíromra. Hány különféle színű ember hull mindennap a sírgödörbe s mindegyikkel valami, a maga szempontjából óriási, életet kitölteni képes ambícióval.

A gerelyvető a serlegét cirógatja. Az olimpiai aranyérmét csillogtatja kidüllesztett mellén. Húsz centiméterrel előbb szakította el a fehér szalagot vagy lökte távolabb a súlyt. Hány mérföldet vagy métermézást edzett, hogy hencsessen majd unokáinak is. A kisgazda viszont a hizott disznójára büszke. A mosónő, hogy fehéreműje a legfehérebb. A földbirtokos a nagykaréj kukoricatáblájára. Az iparos a kikalapált rézedényére. Az ügyvéd, hogy járatos a paragrafusokban. A falusi pap iparkodik, hogy öspörössé nevezze ki a püspöke. A szerzetesfőnök boldog az apátlánca miatt. Vége-hossza nincs a különféle akarásoknak. Talán elérendő cél nélkül senki se él s nem is érdemes. Azt se mondhatjuk, hogy férfi-«erény». Nők a maguk módján éppoly rámenősek. Sőt, keresd a nőt a háttérben — mondják.

Értékrendet alig lehet felállítani. Mi legyen a mérvadó? Ha a szellemiség: púpos író rátartibb lehet a gyűrűhintatonásznál. Ha a munka: a füttykoncertes lemarad a kosárfonótól. Ha az ügyesség: a tuskóhasogató szakértelme igényesebb a monoton fűrészelésnél. Ha a kitartás: az éjszakai ápolónő áldozatosabb a dalénekesnél. Hiába is firtatjuk: úgyis mindenki a magát tartja a legkülönbnek.

Az ember úgyse pucolható ki teljesen gyarlóságaitól. Ha ambíciója körül nem mindig eszményiek a szempontjai —

jobb, ha szemet hunyunk. Mosolyogjunk, ha a karrierista a könyökével és nyalogatással is belesegít. A kipucolt ruhába a foltok visszatérnek. Ha sikerülne a gazirtó folyadékok módján a cím és rangkórságot, a megkülönböztetés vágyát elszáritani, holnap meglepő új fajok fognak előburjánzani. Amit a rangos nagyúr tegnap a hasára tett, holnap a hátán fityegne. Ami a fején díszelgett, holnapután a térdét verdesné. Csattok, köszöntők, pirosak, láncok, fa-fém-arany kereszték helyébe hamarosan támadnának új jelvényei a distinkcióknak. Kijön az emberből a gyarlóbbik énje, még a majdnem tökéletesekből is, miként a hódolatot illető arcot is kiböki a szemölcs.

Az Orangerie-ben összehozott Cezanne gyűjteményt ürügyül használom kis kitérőre. A bankár apa azt hajtogatja fiának: «fiam, gondold a jövőre; a tehetség csak meghajlásra jó, az evéshez kenyér kell». De Cezanne mégis a festészetet választotta kenyérnek: «minden ecsetvonásomba van egy kicsi a véreből is belekeverve». Nem a képvásárló kegyéért dolgozott. Tapodtat se engedett a közönségsikernek, elismertségnek, dicsőségnek. Hajthatatlan konokossággal haladt a maga útján. Külsejére semmit sem adott, de a népszerűség hinárjával be nem szennyezte magát. Korának talán legboldogtalanabbja, de egyúttal legmegelégedettebbje is, mert a minőségi megvalósítás kárpótolta. Mélyebbre jutott mint illusztris és kevésbé illusztris kortársai. Belőle forrásozik a modern piktúra.

Már a legnemesebb ambíciók között járunk. Most következik az, aki arra rátart, hogy becsületes. Aki becstelenségnek tartja, hogy hazudják. Nemesebb annál, hogy irigykedjék, sajnálkozzék barátja vagy ellenfele sikerén. Már nem buta külsőségekre fecsérli energiáját, hanem erkölcsi vonalon ad magára. Tudatosan nemesíti jellemét. Akár családanya, akár szerzetesnő a jósnak szenteli életét. Hősi fokra képes embertársaiért. Leteszi a bibort s a leprásokhoz megy. Valódi tanúságtevője a kereszténységnek. Megérti a szenvedést is. Tudja, hogy hiába záporozik az eső az óceánba, keserősége nem enyhül. De nem kedvetlenedik el mégse. Nem latolgat: van-e értelme vagy nincs. A jót teszi a jóért. A fölragyogott ideál halálos szerelmese.

Határmesgyére értünk. A legszebb hőstettek színhelyére. A kartauzi ambíciójának a vonalába. Az nem azért törekszik a szentségre, hogy lepipálja a szomszéd cella lakóját. Mit érdekli, mit írnak be róla az információs jelentésekbe. Megtisztított nagyratörés ez. A vetélkedés fullánkja nélkül. Féltékenységmentes. Áskálódás nélküli. Sőt örül annak, ha amaz nála jobb. Hol vagyunk már az elbizakodottság és beképzeltségtől. A kristály jellemek és tiszta értékek és a «verus israelita» birodalma ez.

Féktelen gyűlölettel

Ha Mindszenty bíborosról van szó, a rendszer nem válogat eszközeiben. Gyűlöl, hazudik és nyilatkozik a külföldi magyarok felé, mert nem bírja elviselni a bíboros szabad mozgását, szólásszabadságát és főleg azt, hogy végre megmondja az igazat a magyaroknak és a külföldieknek is.

Az 1964-es részleges megállapodást, amellyel elindult Magyarország irányába az új vatikáni keleti politika, az aláírás 10-ik évfordulóján, szeptember 15-én a Vatikán meg sem említette. Az évforduló fölött szó nélkül átsiklott. Ezzel adta jelét annak, hogy a 10 esztendő egyházpolitikai eseményeivel nincs megelégedve. Annak idején, amikor az aláírás történt, Casaroli hangoztatta: a részleges megállapodást és a több mint 30 oldalas jegyzőkönyvet, amelyben felsorolták a megoldandó problémákat, a Szentszék kiinduló pontnak tekinti és a végcél a magyar katolikusok jogainak és érdekeinek a védelme. Mind-ebből semmi sem valósult meg tíz esztendő alatt. Tehát az Egyháznak nem volt mit ünnepegni. De ünnepezt Budapest. Ünnepezték a békepapok. És ünneplésre kényszerítették Rómában Casaroli érseket is, mert a Pápai Magyar Egyházi Intézetben egy hónappal az aláírás évfordulója után Budapest parancsára fogadást rendeztek. Erre meghívták Casaroli és Poggi érsekeket, akik el is mentek. Ott volt Budapest római nagykövete és a keresztény oktatás és nevelés pápai hivatalának képviselőjében Schröffer érsek. Bíboros azonban egy sem jelent meg a fogadáson. Casaroli pohárköszöntőjében röviden megemlítette: a Vatikán a nehézségek ellenére is folytatja a dialógust Budapesttel.

Elvonulnak most előttem dantei jelenésként elhalt tanárain. Kifényesedett, kiült zsákruhájukban. Talán kicsit komoran. Inkább én vagyok a meghatódott. Akkor régen se törődtek, tapsoljuk-e vagy fölmorgunk-e — mondták, amit kötelességüknek tartottak. Mai haladók, akik sokkal restebbek, hogy végigpróbálnák életüket, úgy emlegetik őket, mint öskorból visszarekedt csudalényeket. De mi is már öregedő tanítványaink egyre növekvő tisztelettel idézzük emléküket. Kopott cellájukban öröklődő zsíros könyvek között vették birtokukba az ambíciók ambícióját. Minket kölykeket, akik akkor alig foghattuk föl teljes mélységében, úgy figyelmeztettek rá, hogy irkáink elejére odaírárták: Mindent Isten nagyobb dicsőségére. A karácsonyi ének első felét, amihez mi sem természetesebb, hogy hozzáadatott nekik életükre szólóan «Kriszkindliként» a másik fele is: a lelki egyensúly, a belső béke is.

PROKOP PÉTER

Mindszentyt rágalmazták

A római fogadás előtt néhány nappal Miklós Imre, az Állami Egyházügyi Hivatal elnöke hosszabb nyilatkozatot adott a budapesti rádió Szülőföldünk műsorának, amelyet odahaza nem lehet fogni és csak a külföldi magyaroknak szól. Méltatta a megállapodás tíz éves fennállását és utána példátlan kirohanást intézett Mindszenty bíboros ellen. «Mindszenty József fementését — mondta Miklós Imre — a haladó, józan gondolkodású egyházi és világi közvélemény egyetértéssel fogadta, és támogatásáról biztosította a Szentszék. A konzervatív jobboldal haragja azonban VI. Pál pápa ellen fordult és Mindszenty teljesen a szélsőséges körök eszközévé vált. Mindszenty minden esetre újból bebizonyította, hogy ugyanúgy nem tartja be az Egyház törvényeit, a pápa kívánságait, mint annak idején a Magyar Népköztársaság törvényeit. Objektíve a katolikus egyháznak árt, rombolja a pápa tekintélyét. És itt hadd idézzem Serédi Jusztinián hercegprímást, aki 1943-ban XII. Pius pápának írt levelében így írt volt: «Mindszenty József kiváló szervező, azonban indulatos természete miatt veszélyes lenne püspöki kinevezése. Feletteseivel szemben nem mutat elég tiszteletet és alázatot, alantasait pedig fesőbbsséggel és túlságos szigorúsággal kezeli. Mindszenty kinevezése — írta Serédi hercegprímás — veszedelmes lenne.»

Miklós Imre elszámította magát,

amikor azt hitte, hogy az a levél csak az ő kezében létezik és másnak nincs módjában ellenőrizni hazugságait. Miről van szó? Ebben az ügyben van egy levél. De azt Serédi Jusztinián nem XII. Pius pápának írta, hanem Angelo Rotta nunciusnak. A nuncius információt kért a hercegprímástól, mert szándékában volt Mindszenty pápai prelátust, zalaegerszegi plébánost püspökjelöltnek felterjeszteni Rómába. Serédi bíboros ezt írta a nunciusnak: Mindszenty prelátus szigorú a papsággal, s ezért a papság nem szereti. Nagyszerű szervező, de attól kell tartani, hogy túlbuzgó (impetuoso) természete miatt nagyon keményen bánna a papsággal és más tőle függő személyekkel, amiből idővel káros elégedetlenség fejlődhetne ki. Miklós Imre tehát alaposan elferdíti, kiforgatja a levelet. Mert abban szó sincs arról, hogy Mindszenty feletteseivel szemben nem mutat elég tiszteletet és alázatot, alantasait pedig fesőbbsséggel kezeli.

De Miklós Imre az olasz «impetuoso» kifejezést is kiforgatja. Ez nem jelent indulatosságot — agresszivitást, hanem a jó érdekében történő lendületes buzgóságot. Ez jellemző a bíborosra ma is. Hogy miről van itt szó, bizonyítja jeles

beszéde, amit Zalaegerszegen mondott híveinek, mint az ország bíboros-prímása: «Ha a hitetlenség polgárjogot nyer, fölséges, nyilvános hitvallás kell! Ha ölnek, fajtalanok, lopnak, rágalmaznak és még csak nem is rejtik, sürgessétek és érvényesítsétek a két kőtábla polgárjogát. Ha van pöffeszkedő és szemérmetlen korrupció, legyen tógája a hódító útra induló tisztességnek is. A valláserkölc emberiség létünk alapja és mestergerendája, vasútvágányunk, napunk, levegőnk, orvosunk és élte-tőnk, mindennapi kenyerünk és a szemünk világa. Nem várok mást ettől a találkozótól, mint amit az Apostol várt a filippiekkel való találkozástól: «Csak Krisztus evangéliumához illően járjatok, hogy vagy mikor odamegyek és meglátlak titeket, vagy távollévé, halljam felőletek, mint állatok egy lélekben, egy akarattal, együtt munkálkodván az Evangélium hitéért, és hogy semmiben sem rettentek vissza ellenkezőitektől: ugyanazon tusakodástok lévén, melyet énbennem láttatok és most felőlem hallotok.» Ez a Mindszenty féle impetuositás, amelyről Serédi Jusztinián írt, de nem XII. Pius pápának, amiként Miklós Imre mondta, szándékosan meghamisítván a tény, hanem Rotta nunciusnak. Rotta nunciusnak alapos ismerete volt Mindszentyre vonatkozólag és úgy terjesztette fel Mindszentyt Rómába, hogy március elején már meg is jött a kinevezése a veszprémi püspöki székhelyre és Serédi Jusztinián 1944 március 25-én személyesen szentelte őt püspökké Esztergomban.

Ezek a tények azonban nem fogják megváltoztatni Miklós Imre és rendszerre féktelen gyűlöletét Mindszentyvel szemben és a jövőben is folytatni fogják rágalomhadjáratukat a magyar főpap ellen. Ezzel Mindszenty bíboros is tisztában van. Frankfurti sajtóértekezletén is megmondta: a hazugság, a rágalom, az Egyház szüntelen támadása és a személye ellen irányuló hadjárat a kommunizmus lényegéből fakad. A rendszer lényegénél fogva ateista és egyúttal embertelen. Tehát semmi jót sem várhatunk tőle.

Amikor az említett sajtókonferencián egy újságíró feltette Mindszenty bíborosnak a kérdést: személyében szembenállónak tekinti-e magát a Pápával? Mindszenty határozott nem-mel válaszolt és hozzátette: egyházpolitikai nézetében különbözik a Pápától, de ez nem jelent szembenállást. Miklós Imre, úgy látszik, nem tudja vagy nem akarja tudomásul venni, hogy a katolikus Egyházban nem az a helyzet, mint a kommunista pártban. A katolikusok tudják, hogy ki nekik a Pápa, de azzal is tisztában vannak, hogy politikai kérdésekben nyugodtan lehetnek más véleményen, mint a Szentatya és ez semmiben sem csökkenti a Pápa iránti hűségüket és tiszteletüket.

FÁBIÁN KÁROLY

Visszaesés a barbarizmusba ?

Az európa-vita az abortus kérdésben közeledik a vége felé. Az elemek, melyek a «terhesség megszakításának szabadságát» követelték, úgy látszik, általában győztek az egész vonalon. Az ő propagandájuk sokkal hatékonyabb volt, mint az élet védelmezőié. Ezen felül sikerült magukat «haladóknak» feltüntetni. Ezért senki se mert igazában az abortus ellen fellépni. Ma ugyanis ádázabb dolog valamiféle «haladás» ellenfelének lenni, mint betörőnek tartani.

Ez lehetett az oka annak a lagymatag ellenállásnak, melyet a legtöbb vallási közösség tanúsított. Bár ezek az ő vallási kötöttségük miatt kénytelenek voltak az isteni törvény — «ne ölj» — ellen szegzett merénylet ellen szavazni, ezt azonban belsőleg kelletlenül tették, mert nagyon szívesen szerettek volna «modernnek» és «felvilágosultnak» látszani. Az osztrák evangélikus püspök, Sakrausky, férfias szavait ennek megfelelően sokan még a hozzá közelálló közöl is túl keménynek, időszerűtlennek és általában zavaróhatásúnak tartották.

Az esemény leglényegesebb velejárója, hogy az európai civilizáció egyik legfontosabb védőgátja beszakadt. Eddig abban a hitben élt az ember, hogy az élet tiszteletben tartása jele az emberi haladásnak. Ezen alapult a kínzás tilalma, a perfolyam emberisége tétele, a halálbüntetés megszorítása vagy megszüntetése és egy sereg más szociális intézkedés.

Úgy látszik, most az inga visszaüt. A 19-ik század rendkívül enyhe, második felére következik a kemény 20-ik század, melyben a tömeggyilkosság olyan arányokat mutat fel, melyek Dzsingisz-kán napjaitól fogva ismeretlenek voltak. Nyilvánvalóan törvényesíteni kell most az embertelenséget. Mindenesetre jellemző, hogy éppen azok az államok, melyek a kétségtelen bűnözők számára a halálbüntetést megszüntetik; ezt most a büntelen élet ellen, mégpedig bírói ítélet nélkül, újra bevezetik. Mert bármit mond is az ember, a dolgot szépitni akarván, az abortus egyenlő a kivégzéssel. Az az érv, hogy az ember nem tudhatja, vajon egy bizonyos időpontban belül a csirázó élet már személyiség-e vagy nem, közönséges képmutatás. Ugyanaz az állam ugyanis, mely ennek az állítólagos kételynek alapján a gyilkosságot megengedi, a maga jogrendjében általában elismeri az élőlény személyiségét a fongantatás pillanatától kezdve: ez örökölhét, jogokat lehet ráruházni; egy szóval: ő a törvény értelmében létező valaki.

Eltekintve ettől a szemlélettől, van a mi napjaink gátszakadásának egy további, talán még jelentősebb kihatása. A most elértél ugyanis nem fognak

megállni. Aki a dolgokat úgy látja, ahogy vannak, tudja, hogy a legközelebbi szakasz a társadalom tökéletesen új belső rendjéhez már megkezdődött.

Alig fejeződött be ugyanis győzelmen a harc az abortus körül a gyilkosság javára, máris megkezdődött az alattomos propaganda az eutanáziáért. Már nem beszélnek a «saját has» jogáról, hanem mindig gyakrabban «egy méltó kimúláshoz» való jogról. Aki a mi «haladószelemű» televízióadónk programját csak kissé figyelemmel kíséri, aki a cikkeket olvassa, melyek bizonyos folyóiratokban tömegpéldányban jelennek meg, meg fogja állapítani, hogy a lélektani előkészítő munka az öreg és állítólag gyógyíthatatlan betegek «elaltatására» már elindult. R riportok özöne mutatja, mily tragikus az öregkor állapota. Forma szerint beszugerálják, mily szép volna az emberi életnek ezt a szomorú szakaszát meg rövidíteni. Mindezen túlmenően krokodil-könnyeket hullatnak azon emberek fölött, akiket gyógyíthatatlannak tartanak s akiknek élete már csak kínlás.

Amellett egy másik vonalon így érvelnek: a gazdasági terhek, melyeket az öregek és betegek okoznak, mindinkább emelkednek és hamarosan azt a pontot fogják elérni, amikor ezeket már nem lehet elviselni. Arra azonban nem utalnak, hogy a valóban hatalmas kiadások ésszerű kezelés mellett és kevesebb bürokráciával leegyszerűsíthetők lettek volna. A termelőnek be magyarázzák, hogy neki sokkal több maradna, ha ezt a holt terhet nem kellene cipelnie. Ez aggodat és betegeket tehát úgy állítják oda, mint az állandóan emelkedő «életnívó» akadályait.

Általában úgy látszik, a fiatalabb emberek nem értik meg, hogy ők az életnívójukat az öregebbek munkájának köszönik, — hogy az öregek tehát, a sokat idézett igazságosság szerint, az általuk szerzett gazdagság egy részét igényelhetik. Azt sem értik meg a fiatalabbak, hogy a holnap öregjei ők lesznek. Ezért lehet olyan felfogást sugalmazni nekik, mely az eutanáziának kedvező.

Az eutanázia gondolata nem ám a mi napjaink találmánya. A kőkorszak legprimitívebb népei már ismerték és ma is praktizálják. A legkevésbé fejlett déltenger-szigetlakóknál van egy bizonyos szertartás, melynek folyamán az öregeket kényszerítik, hogy egy pálmára másszanak. A fát aztán fiatal emberek erejükhöz képest megrázzák. Ha valamelyik idős asszonynak vagy férfinak sikerül a fában megkaposzkodni, akkor még egy évig tovább élhet; ha azonban leesnek agyonverik őket. Ed dig a civilizáció haladásának tekintették, hogyha ilyen barbár szokásoknak véget vetettek. Éppúgy, miként a

marxizmus visszaesést jelent a bronzkorszakba (mivel a tulajdonjogot akkor nem ismerték), ugyanaz elmondható az eutanáziáról is.

Ehhez járul még az, hogy ez az állítólagos «haladás» nem más, mint a durva materializmus kifejezése: eszerint az életnek csak addig van értelme, ameddig termelékeny és élvezhető. Ha ez az eset nem áll fönn többé, akkor véget kell neki vetni úgy, ahogy a gépnél egy káros alkatrészt kicserélnek. Ha azonban valaki magasabb emberi értéket is elismer, tudni fogja, hogy az egyénnek akkor is van feladata a földön, ha már többé nem tud dolgozni. Aki ezt az életet csak átmenetnek tekint egy magasabb felé, e tudat ad értelmet neki egész a természetes kimúlásig. A vitával kapcsolatban felvetődő utolsó kérdés tehát így hangzik: olyan lény-e az ember, amilyennek mi tartjuk — tehát halhatatlan lelke van —, vagy az ember nem más, mint egy állat, melyet bizonyos idő múltán levágnak?

Nos, úgy látszik, a pilanat elérkezett az eutanáziára vonatkozólag, hogy lap pangó propagandán túl nézhessünk. Június közepén három Nobel-díjnyertes egy felhívást tett közzé, melyben a «méltó kimúlás» joga mellett tesznek vallomást. A három tudós: Jacques Monod professor, Sir George Paget Thomson és a hírhedt Linus Pauling professor, a civilizáció nevében kívánja a kegyelem-halál bevezetését. Ezzel a gyilkos gondolat a tudomány mezébe öltözködik, abban az elismertetésben részesül, melyet ez alkalommal a Nobel-díjra hivatkozás kölcsönöz neki. Bár senkise tudná megmondani, miért kellene a Nobel-díj-nyerteseknek olyan kérdésben illetékeseknek lenni, amely nem az ő szakterületükbe tartozik. Bár mint legyen is, ez a lépés, mely párhuzamba állítható az abortus kérdésben annak idejében mutatkozó fejlődéssel, nyilvánvaló kiterjesztése a világra szóló eutanázia-propagandának. Az ember tapasztalat alapján feltételezheti, hogy a megfelelő törvényjavaslatok a különböző parlamentekben 2-3 éven belül következni fognak.

Természetes ma még hangsúlyozzák, hogy az eutanáziát csak akkor alkalmaznák, ha azt az öregek, reménytelen helyzetük tiszta ismeretében, maguk kívánják. Ezt mondották régebben is, amikor először csak indikációs megoldásról beszéltek az abortussal kapcsolatban. Később, miután a döntő lélektani lépés megtörtént, következett az időre meghatározott megoldás. Pontosan ugyanaz lesz az eset az eutanáziánál is. Ma még mindenkinek magának kell a döntést meghoznia, — holnap már azt fogják mondani, hogy számos olyan eset van, melyben az öregek vagy a gyógyíthatatlan betegek nem tudják már megérteni, miről van szó; meg kell őket hagyni azután is még az ő nyomorúságos helyzetükben? A felelet magá-

Mindszenty bíboros Ausztráliában (Perth-i Napok)

Az 1956-os szabadságharcunk fellángolásának 18. évfordulóján vártuk Hercegprimás Urunk érkezését. A Singapurból induló repülőgép azonban félórás késéssel érkezett Perth-be és így Mindszenty József bíboros-hercegprimás csak október 24-re virradó éjjelen tette a lábát ausztrál földre.

A magas vendég üdvözlésére jött kis csoport a repülő-társaság szalonjában gyűlt össze, ahová *Dr. Mogyoróssy Lóránd*, a szövetségi kormány tiszti főorvosa hozta be a bíboros-primást.

Az Egyház részéről, mint vendéglátó házigazda, *Dr. L. Goody* perthi érsek üdvözölte a bíborost. A tartományi kormányt *Dr. Mensáros Andor* miniszter képviselte. A magyar katolikusok nevében *P. Fazekas János SJ* és az evangélikusok részéről *Nt. Kemény Péter* köszöntötték a hercegprimást.

A szalonból a bíboros-primás a váróterembe vonult, hogy az ott várakozó magyarokat üdvözölhesse. Éjjeli egy óra volt s mintegy 120 ausztráliai magyar várta a repülőgép érkezését türelmesen. Amikor a ma élő legnagyobb magyar belépett a terembe, a Magyar Egyület elnöke, *Csaba László* köszöntötte elsőnek, miközben a címeres magyar zászló, amelyet *Árkosi J.* hazulról hozott a háború után magával, kiterítve ott lebegett a hercegprimás feje fölött. A primás mosolyogva vette át a szeretettel és meghatottsággal átnyújtott virágcsokrokat. Megköszönte a fogadtatást s azután egyenkint beszélt valamennyi jelenlévővel. Mindenkihez szólt, mindenkinek kezét nyújtotta és mindenkit mosolyogva, örömmel fogadott.

Tudtuk, hogy hercegprimásunk friss, egészséges és élénk, de minden várakozásunkat felülmúlta szinte fiatalos mozgásával és azzal az élénk érdeklődésével, amellyel egyesek és az egész ausztráliai magyarság életét, sorsát kísérté.

tól értetődőleg az lesz, hogy «nem». Akkor majd élénk tesznek egy formulát, melyben a társadalom szervei meg fogják határozni, hogy az öregeket és betegeket mikor «szabadítsák meg szenvedésüktől».

Ez a döntő lépés a barbárságba. Ha ezt megteesszük, akkor minden erkölcsi jogosultságot elveszítettünk arra nézve, hogy tömeggyilkosokat elítéljünk. Akkor Hitler és Sztálin, Eichmann és Beria nyertek.

Az utolsó kihívások egyike irányul ellenünk, akik a szabadságban és emberi méltóságban még hiszünk. Ha Európa mégegyszer enged, akkor a saját civilizációja végéhez mondott «igen»-t.

DR. HABSURG OTTÓ

A nyugatausztráliai magyarság ragaszkodását, meleg szeretetét, hűségét ő is azonnal felismerte. Erről írt másnap a helyi sajtó is, a *West Australian*. A lap ugyanis következő napi számában arról is hirt adott olvasóinak, hogy a világ magyarsága a bíborost mint élő szentet tiszteli és módfelett értékeli harcát, amelyet a világgkommunizmus ellen olyan hősiiesen vezetett és irányított ma is.

Az érseki palotában tartott sajtókonferencián az ausztrál újságírók is meggyőződhetnek arról, hogy Mindszenty bíboros ma is az, aki volt 1945-ben, 48-ban, 56-ban. Istenbe vetett hite és reménye töretlen, hazája és népe iránti ragaszkodása készíti arra ma is, hogy azok érdekében felszólaljon és az ellen a zsarnoki elnyomás ellen, amelyben a nép és haza sínylődik, szüntelen felemelje szavát. Harci kedve ma sem lankadt s válaszaiból is kitűnt, hogy küzdelmét az istentelenség, a bűn, a gonoszság ellen folytatja és a jövőben sem adja azt fel.

A nyugatausztráliai sajtó sok részletben és számos képpel hozta főhelyeken a sajtókonferencián adott válaszait, ismertette színes tudósításokban megérkezését, az ünnepségeket és rendezvényeket, amelyeken résztvett vagy tiszteletére rendeztek. (A kommunizmust bíráló és elítélő kijelentései talán kaphattak volna még szélesebb kommentálást, mégis általában az itteni magyarság a lapok tudósításaival meg volt elégedve.)

A televízió-állomások bíborosunk sajtókonferenciáját az esti híradásaikban ismertették. Válaszait magyar nyelven közvetítették és a kommentárok, míg a bíboros a képernyőn beszélt, angol nyelven összegezve adták benyomásaikat. Többen kifogásoltuk, hogy a sajtókonferencia anyagából a bolsevizmust bíráló és elítélő kijelentései nem kapták meg a kendőzetlen publicitást. Ez azonban arra vezethető vissza, hogy éppen a sajtó által mesterségesen kialakított detente-re áhító eufóriás közvélemény bűvös körén nehéz áttörni. Egészen más volt a helyzet a katolikus hetilapoknál. A «Record» és a «News Weekly» hét végén a megmászhatatlan igazságot közölték hosszú beszámolóikban.

A bíboros egyéniségéből, személyiségéből kisugárzó erőt, hitét, szeretetét, népéért való aggodását megéreztek itt is honfitársai. Ugyanezt látják és érzik benne az ausztrálok is. Ők is elismeréssel és alázattal hajoltak meg főpapi és emberi nagysága előtt. Ezt láttuk a székesegyházban, ahol 1500 hívő szorongott az ünnepélyes nagymisén s ahol *Goody érsek* beszédében foglalta össze az ausztráliai katolikusok bíborosunk

hősi életáldozatával szembeni csodálatát. Ezt láttuk a hatalmas, 6000-es Krisztus Király körmeneten, ahol a hívők átszellemült tekintettel fogadták áldását. A rab-nemzetek képviselőire is nagy hatással volt az a mondata, hogy «szenvedéseit nemcsak a magyarokért viselte, hanem minden jogától megfosztott nemzet javára ajánlotta fel azokat».

Nyugat-Ausztrália miniszterelnöke a tiszteletére adott ebéden a bíborost mint példanélküli nagyságot mutatta be a megjelent vendégeknek. Mindszenty bíboros válaszában megköszönte mindazt a sok jót, amit az ausztráliai kormány és társadalmi szervek tettek az ide került menekült magyarságért.

Hercegprimásunk *Goody érsek* társaságában tisztelgő látogatást tett a beteg kormányzó távollétében a helyettes-kormányzóknál, az anglikán érseknél és a város polgármesterénél, meglátogatta az egyetemet és több katolikus tanintézetet, köztük a magyar nővéreket, a kalocsai iskolanővérek házát. Ezek a magyar szerzetesnők Kinából telepedtek át az ausztráliai magyarok közé, amikor onnan kiutasították őket. Nyolc magyar nővér él ebben a «Regnum Marianum»-nak nevezett házban és felbecsülhetetlen szolgálatot jelentenek a magyar lelkészség életében.

Felejthetetlen marad Mindszenty bíboros temetőlátogatása. Október 29-én meglátogatta a perthi temetőt s ott felkereste a magyar sírokat. A síroknál várakozó hozzátartozók kezébe maga a bíboros adott egy-egy nemzeti-színű szalaggal átkötött virágcsokrot s ők úgy helyezték azokat megboldogult hozzátartozóik sírjára. A temetőlátogatás után a primás a magyar nővérek kápolnájában mondott gyászmisét az 56-os szabadságharc áldozatainak s mindazoknak a lelki üdvéért, akik ezer év alatt a magyar hazáért áldozták fel életüket. Ezt követően egy jelképes sírhalomnál gyászszertartás volt s a bíboros beszédet mondott.

Egy teljes hétig volt közöttünk hercegprimásunk s látogatása felelevenítette az egyházhoz és hazához, népünkhöz és egymáshoz húzó szeretetünket. Október 30-án, az ő kiszabadulásának 18. évfordulóján, mentünk búcsúztatni a repülőtérré. Úgy búcsúztunk, mintha egész életét itt töltötte volna velünk. Mintegy 100 ember gyűlt össze s mindnyájan örültek az alkalomnak, hogy mégegyszer kézbe vehették és megcsokolhatták a bíboros kezét, mely annyiszor megáldott ezen a héten bennünket.

Ma délután már Dél-Ausztrália magyarjai várják Mindszenty hercegprimást, a száműzött magyarok főpásztorát, akinek «egyházmegyéje» kiterjed az egész világra.

VESZELY JÁNOS

A római püspöki zsinat

Egyházunk életéről, problémáiról a-dott hatalmásméretű, viágotátfogó kör-képet az ideai püspöki szinódus, a II. va-tikáni zsinatot követő évek egyik — immár harmadszor megrendezett — legfontosabb összejövetele. A pápa és a világegyház püspökei közötti egység intézményes kerete ez, az egyház hely-zetének közös tanulmányozására és az evangélikációs küldetés végrehajtása feltételeinek keresésére. A létszámban, összetételében, illetékességében és munkája módszerében jelentős gyüle-kezet szept. 27-én megnyílt tanácsko-zásain kétszázhat püspök (köztük több bíboros és érsek), 10 választott szerze-tesfőnök, két apáca és két világi nő mellett nemkatolikus meghívott szakér-tők is résztvettek.

VI. Pál pápai bevezetője, a szinódus feladatairól szólva, hangsúlyozta, hogy az Egyháznak mindig elsőrendű felada-ta volt az igehirdetés s a vele kapcsola-tos lélekszolgálat a maga sokrétű ösz-szefüggésében, határok, nyelvek és kul-túrák korlátozottsága nélkül. Ez az evangélikáció Istentől származó termé-szete szerint: egyetemes, azaz minden emberhez szól, őt evilági és örök boldogsághoz segítő és támogatója a foly-ton haladó világnak. A püspöki zsinat — mint a Szentatya legfőbb tanácsadó szervezete — megfelelve céljának, még az egyetemes zsinatot is felülmúlóan érzékeltette az Egyház nemzetközi ha-tóerejét és igazolta azt az általános be-nyomást, hogy a római Egyház növekvő mértékben valóban katolikus (egyete-mes) jellegű, isteni intézmény.

A világegyház püspöki konferenciái-nak az evangélikáció mai helyzetéről készült előzetes elemzéseit — fölkerés-re — *Lorscheider* braziliai érsek egy ösz-szképbe foglalta össze és ezt, mint

bevezető referátumot tartta a jelenlévők elé.

Arra törekedett, hogy az Egyház éle-tében tapasztalható jelenségekre, az u-tolsó szinódus óta mutatkozó fejlődésre utaljon és rámutasson a nehézségekre, amelyek leküzdésére a tanácskozások keressék a megoldásokat. A nyújtott panoráma rávilágított a lelkipásztori gyakorlat fejlődésére, amelynek kor-szerűsítésén sokat lendített a kontinen-sek és országok püspöki konferenciái-nak támogatása, papi szenátusok, lai-kusok egyházközségi és egyházmegyei tanácsainak a közös felelősség jegyében végzett munkássága. A papnevelés re-formja és a liturgikus megújulás elő-nyös hatása szintén része a hitbuzgalmi élet emelkedettségének. A papi készség sok megnyilvánulása, a teológiai útke-resés szolid iránya és a hívek igénye a lelki gondozottság tekintetében sok or-szágban volt gyümölcsözőnek tekint-hető.

A következő munkanapok beszámó-lói ezt a panorámát hatalmasarányúvá

tágították az öt világrész egyházainak élete tükrében. A közvetlen informáci-ók színes-érdekes anyagára csak nagy vonásukban utalhatunk.

Az egyes kontinensek és országok

vallási helyzetrajzait, a csatolt javas-latok és utalások kijózanító hangját né-ha nem kis csodálkozással hallgatták a résztvevők. A kölni és marseillei ér-sekek mellett különöshangú, de egyben frissítőhangú beszámolók következtek Ázsia, Afrika és Délamerika püspökei-nek előadásaiban. Az izlám-befolyású területek egyházi élete egyforma ne-hézségeket mutat. Az evangélikáció lé-nyegesen nehezebb olyan afrikai terü-leteken, ahol katolikus kisebbség, vagy akár többség esetében is, a benszülöttek ősi vallásának elemei belekerülnek a népi vallásosság gyakorlataiba. Az el-világiasodás, a vallástól való elidege-nedés és a minden engedékenységre kapható társadalom viselkedése és kö-zönye európai, északamerikai, és ausz-tráliai tekintetben lehangelő. Ehhez jár-ul a problémák államhatalmi kezelése: kiutasítások, letartóztatások egyes af-rikai s délamerikai államokban, ami megfélemlítően s gátlóan hat. Misszió-s-országok püspökei ragaszkodtak ahhoz, hogy a területek hithirdetési küzdelmei a tárgyalások során megfelelő hang-súlyt kapjanak.

A különböző beszámolók nyomán több résztvevő érezhette, hogy az Egy-ház életében főleg Nyugat-Európa köz-ponti szerepe mindinkább halványulni látszik, annak ellenére, hogy más világ-részek fiatalabb egyházai tőle várnának példaadó keresztény magatartást.

Több beszámoló tért ki az ifjúság lel-kigondozásának a szükségességére, a-mely sokhelyütt központi problémává nőtt. Evangélikálásuknak új formáit igénylik a ma fiataljai, akik nehezen fogadják el a hierarchikusan fölépített Egyház szervezetét, lelkipásztoraitól pedig a keresztényi lelkület világos példáit várja el.

Stefan Wyszynski lengyel bíboros-prímás

feszült érdeklődéssel várt beszéde a vasfüggöny mögötti világ evangéliká-lásáról nem került a nyilvánosság elé; maga a bíboros tiltotta meg referátu-mának a sajtó részére való továbbítá-sát. Jelek szerint kemény kritikát mon-dott a Vatikán keleti politikájáról, a-melyet hírek szerint a pápa és a zsinat elég hűvösen fogadott. Wyszynski kö-vetelte, hogy a mindenkori kormánnyal folytatott tárgyalásoknál ne döntsenek az illetékes püspöki kar meghallgatása nélkül. A lengyel egyház egybeforrotts-ágát és a nyomás ellenére is erős hitét hangsúlyozta az egyházfő. Egyébként sajnálta, hogy a szinódus egyik munka-közössége sem foglalkozott az alapvető

emberi jogok és az egyház viszonyával és felszólította a püspököket, hogy a zárónyilatkozatban hangoztassák az a-teista propagandának olyan adók igaz-ságtalan felhasználásával történő erő-szakolását, amelyek keresztény állam-polgárok pénzei révén is a közjót szol-gálhatnak.

Az Ukrajnában szenvedő egyház sor-sát tárta a szinódus elé *Slipyj* bíboros, leMBERGI érsek, aki 1963 óta Rómában él számkivetésben. Ismertette a sok zaklatást, rosszindulatú eljárást papok és hívők ellen — az államtól garantált vallásszabadság ürügyén. Kérte a hiva-talos tiltakozást az emberi jogok álla-ndó megsértése miatt és bátorításul a hitvalló keresztények megerősítésére. A hallgatás Egyházával való szolidari-tás kijelentését követelte *Otungo*, Nai-robi bíborosérseke is s ez szerinte az afrikai Egyház számára is nagyjelentő-ségű.

Az evangélikálás és lélekszolgálat első-rendű

fontosságát hangoztatta *Höftner* köl-ni kardinális és kétségbevonta, hogy a papi munka és igehirdetés szociológiai, lélektani vagy fejletlen népek megsegí-tésének tényeivel, a szociális inségből vagy a külső leigázottságból való sza-badítás akcióival lenne egy-sorba he-lyezhető. Krisztus megváltói művének nem ez volt a sajátja, egyházunk sem hivatott a szociális kérdés megoldásá-ra. Természetes, hogy a keresztény nem lehet közömbös a társadalmi viszonyok-kal, a jogtalanság és elnyomással szem-ben, különben árulója lenne Krisztus-nak; aktív résztvevője legyen egy jobb világ megteremtésének. A Szentatya egyik beszédében kiemelte, hogy az evangélium hirdetése nem történhet szociológiai vagy politikai cél érdeké-ben. Elítéli az erőszakot, a kolonializ-mus minden formáját, de elutasítja a forradalom teológiáját is, amely főleg a délamerikai kontinensen terjed.

Részben az anyag nagy terjedelme, de a szinódus

tárgyalási módozatainak bizonyos kezdetleges formája okozta, hogy az időben is nehezen megvalsítható, doku-mentációs zárónyilatkozat összefogla-lása elmaradt. A tárgyalt anyag téma-körök szerinti felosztása és az egyes kongregáción belüli feldolgozása lenne kívánatos. Tartalmul szolgálhatna egy esetleges enciklika számára is.

A pápai záróbeszéd ugyan számotte-vő eredményt tulajdonított a szinódus-nak, de kritikával illette az egyes körök önállóságra, a döntés szabadságára irá-nyuló törekvéseit és kiemelte, hogy az egyháznak — egységét és összességét tekintve — Péter apostol utódja a pász-tora.

Hogyan rendezhetők a házasságok?

I) UTÓLAGOS HÁZASSÁGKÖTÉS

Nem egy hívő testvérünk azért kerül távol az Egyháztól, mert magánéletének egyik legjelentősebb tényezője, házassága, nem tekinthető szentségi köteléknek. Olykor csak arról van szó, hogy akkor, amikor rádöbrent, hogy az embernek nem jó egyedül lennie, és életársat választott magának, valamilyen okból elmulasztotta kapcsolatukat az Egyház által kívánt formában (oltár előtt) megkötni. Most már 'öreg fejjel' pedig restelli, hogy egykori mulasztása ismerősei körében nyilvánosságra jusson. Talán nem volt kezdetben biztos elhatározásában, talán külső körülményei akadályozták, vagy akkor még egy időközben megszűnt akadály állt az egyházi házasságkötés útjában. Most már szívesen rendezné az időközben megszilárdult kapcsolatot az Egyház előtt is, csak épp nem tudja, hogyan fogjon hozzá.

Ilyen esetben nagyon egyszerű az eljárás. Menjen el testvérünk alkalmas időben a lakóhelye szerint illetékes plébániára (magyarok saját lelkészükhöz is fordulhatnak), és adja elő kívánságát plébánosának. Valószínűleg a szokott formák között történő esküvőről lesz szó: a felektől függ, akarnak-e nyilvánosságot ehhez a szép eseményhez. — Ritkán, indokolt esetben (pl., ha a másik fél nem lenne rávehető arra, hogy oltár elé álljon) rendezhető a házasság adminisztratív úton is.

II) HÁZASSÁGOK ÉRVÉNYTELENÍTÉSE (ANNULATIO)

Egy házasság megkötése (rendezése) útjában azonban — ma már sajnos, nem is egészen ritkán — egy előző, azóta gyakorlatilag felbomlott házasság köteléke áll. Tudjuk ugyanis, hogy az Egyház minden törvényesen megkötött házasságot felbonthatatlannak tekint. A házasság egy férfi és egy nő kizárólagos, az élet továbbadására rendelt, egész életre szóló kapcsolata. Így az egyszer törvényesen megkötött házasság mindkét felet élete végéig kötelezi.

Elvétve előfordul azonban, hogy egy házasság valamilyen okból létre sem jött annak megkötésekor, más szóval, hogy egy házasság *érvényességét* bizonyos esetekben kétségbe lehet vonunk. Felmerülő kérdések megítélése az *egyházjog* keretébe tartozik, eldöntésükre a püspökségek székhelyein működő *egyházi bíróságok* illetékesek.

Általános elv, hogy a házasságot mindaddig érvényesnek kell tekintenünk, míg annak ellenkezője nincs bebizonyítva. Tehát az *érvénytelenség* az, ami *bizonyításra szorul*, és nem megfordítva.

Az érvénytelenség okát kereshejtük: 1) a házasulandók egyéni alkalmasságát; — 2) a házasság tartalmát, — 3) a

házasságkötés törvényes formáit vizsgálva.

Ad 1): Minthogy a házasság egyházi szempontból tekintve *szerződés*, a házasságot kötő *felek cselekvőképessége* (szerződésre való alkalmas volta) a *házasságkötés időpontjában* nem hiányozhat. Ellenkező esetben nem köthetnek érvényes házasságot.

Ezért nem tekinti az Egyház érvényesnek *kiskorúak* házasságát: férfiaknál a 16., nőknél a 14. életév betöltéséig. — *Elmebaj* megítélése szakorvosok bevonásával történik. Részegség, kábítószeres befolyása, hipnotikus állapot átmenetileg kikapcsolhatja a cselekvőképességet, és így szintén vizsgálat tárgyát képezheti.

Itt említjük meg, hogy súlyos, kívülről előidézett és igazságtalan kényszer alatt kötött házasság, amely csak azért jött létre, mert a házasulandó fél más kiutat nem talált arra, hogy a *kényszer* okozta *félelemtől* megszabaduljon, érvénytelennek nyilvánítható.

A házastárs személyében való *tévedés* (klasszikus példa erre az ószövetségi történetből Jákob házassága Liával, holott ő Rachelt kívánta feleségül) természetesen érvényteleníti a házasságot. A tulajdonságban való tévedés viszont csak akkor, ha az az illető személyt a tévedőre nézve mindenki mástól megkülönbözteti, és így voltaképpen a személyben való tévedéssel egyenlő. (Politikai, vagy üzleti érdekházasságok stb.) Egy tulajdonságra vonatkozó egyszerű tévedés viszont nem érinti a házasság érvényét még akkor sem, ha ez lett volna a házasságkötés indító oka, és ha szándékos megtévesztésről lett is volna szó. Vagyoni helyzet, jellemvonások, egészségi állapot, stb.)

Testi fogyatékoság viszont, amely a házasság megkötésekor fennállott és maradandó jelleggel képtelenné teszi a házaseletet arra, hogy *intim* házaseletet éljen (impontencia antecedens et perpetua), érvénytelenségi ok.

Rövid írásunk célja kizárólag gyakorlati és csak a gyakrabban felmerülő esetekre szorítkozik. Érvénytelenítő akadályokra, amelyek a házasság előkészítése (jegyesvizsgálat) folyamán előtűnnek vagy eleve lehetlenné teszik a házasság megkötését, vagy pedig dispenzáció útján hatálytalanokká válnak, itt most nem térünk ki. (Közeli vérségi kapcsolatok, szabad állapot, egyházi rend, szerzetesi fogadalom, stb.)

Ad 2) A házasság két alkalmas személy törvényes formák között kifejezett akaratából jön létre: ezáltal *ők egész életükre és kizárólagosan* átengedik magukat egymásnak az *élet továbbadására* alkalmas cselekményekre. Szavukat akaratuk tényleges kifejezésének tekintjük.

Ennek ellenére megtörténik, hogy házasulandók házasságkötéskor nem őszinték nyilatkozatukban. Igenlő választ adnak az eskető pap kérdésére, miközben önmagukban elutasítják a kötelezettséget magára a házasságra, vagy annak lényeges tulajdonságaira nézve. (*Simulatio*.)

Sajnos előfordul, hogy ott, ahol az egyházi házasságkötés világi vonatkozásban is jogérvényes, valaki világi célokat szem előtt tartva (állampolgárság, kivándorlási engedély, stb.) köt egyházi házasságot, a *házasságról magáról* azonban tudni sem akar. Az ilyen házasságkötés az Egyház előtt nem érvényes.

Hasonló helyzettel állunk szemben akkor is, amikor valaki annak rendje és módja szerint megköti ugyan a házasságot, hallgatólagosan fenntartja azonban magának a jogot, hogy később (esetleg) *elváljon*; vagy nem hajlandó kötelezni magát a házassági *hűségre*, vagy pedig arra, hogy házastársának jogát elismerje arra, hogy együttlétükből *utódok* származhassanak. — Rá kell itt azonban mutatnunk, hogy érvénytelenítő hatása csak akkor lehet az ilyen álláspontnak, ha az csakugyan arra irányuló akarattól függ. Helytelen felfogás magában a házassággal kapcsolatban (pl. hogy az manapság nem lenne felbonthatatlan, stb.) a házasságkötés érvényét nem érinti.

Feltételes házasságkötés, amennyiben a feltétel a házasság lényege ellen szól, természetesen érvénytelen, minden más feltétel felfüggeszti a házasság érvényét addig, amíg a kérdés eldőli.

Ad 3) A házasságkötés formáját a katolikus egyház saját hívei számára kötelezően előírja. Ezért, ha a felek közül csak az egyik katolikus (az egyházban megkeresztelt), házasságát általában csak akkor tekinti az egyház érvényesnek, ha az az általa előírt (ún. 'tridentí') forma szerint lett megkötvé. — Eszerint a felek az *illetékes lelkész* (területileg, vagy a személyre vonatkozó joghatósággal rendelkező plébános, püspök, stb.) vagy annak meghatalmazottja közreműködésével és *két tanú* jelenlétében *kijelentik*, hogy egymással házasságra akarnak lépni. — A házasságkötés formája alól felmentés adható.

Halálos veszedelem, vagy komoly fizikai vagy erkölcsi akadály esetében (ha illetékes lelkész a házasságkötésre hosszabb időn át nem lenne elérhető) elismeri az egyház a házasság érvényes voltát azok részén is, akik csak két tanú jelenlétében fejezték ki házassági szándékukat.

Nem-katolikusok bármely törvényes forma szerint kötött házasságát az egyház érvényesnek tekinti.

(Folytatjuk)

DR. GIANONE EGON

Alattomos üzemek Mindszenty Emlékiratai ellen

Mindszenty bíboros Emlékiratainak folytatásos ismertetése helyett mai számunkban arra használjuk fel ezeket az oldalakat, hogy megvilágítsunk bizonyos alattomos és gonosz mesterkedések hátterét és célkitűzését, amelyekkel a Kádár-rezsim ártani szeretne a bíboros világirodalmi sikerű és rangú könyvének. Jellemző az alattomosságra az is, hogy a rendszer a hivatalos kormányzat helyett ún. egyházi illetékeseket szólaltat meg, mint pl. Ijjas József kalocsai érseket, Miklós Imrét az Állami Egyházügyi Hivatal elnökét, a neki hebehurgyán szolgálatára álló nyugati haladó katolikusokat és természetesen emigráns szélsőséges lapokat.

Rádióinterjú Miklós Imrével

Lapunk jelen számában a harmadik oldalon Fábíán Károly foglalkozik Miklós Imre rádióinterjújával. Fábíán megmutatja, milyen rágalmakat és hazugságokat rejtett el Miklós Imre a rádióadásban éppen az Emlékiratok megjelenése pillanatában a szerző, Mindszenty József bíboros ellen. Nyilvánvaló, hogy a Kádár-rezsim az Állami Egyházügyi Hivatal elnöke szájába adott nyilatkozattal Mindszenty bíboros Emlékiratainak hatását és hitelét szeretné gyengíteni.

Az Emlékiratokat — legalábbis eddig úgy látszik — egyenesen támadni nem merik. Bajos is volna — még egy «dörzsölt» kommunista átképzésen átment újságírónak is — annak bizonygatására vállalkozni, hogy a vallásüldözés hazánkban 1945-1948-ig és 1950-56-ig, s majd a szabadságharc utáni években nem úgy folyt le, ahogyan azt a bíboros emlékiratainak első részében tárgyilagosan és szenvedélymentesen s állandóan dokumentumokra támaszkodva bemutatja. A könyv megjelenése után nehéz lenne azt állítani, hogy Mindszenty hercegprímást összeesküvés, valutacsempészség és kémkedés vádjával perrendtartásszerűen állították bíróság elé és ítélték el életfogytiglan tartó fegyházbüntetésre, hiszen hiteles adatok hosszú sora bizonyítja napnál világosabban, hogy a bíborosnak egyetlen «bűne» volt: szembeszállt a kommunista párt egyház- és nemzetellenes diktatorikus törekvéseivel és hangot mert adni a némaságra ítélt magyar nép szenvedésének.

Azok után a hiteles ábrázolások után, melyekben az emlékiratokból az Andrássy-út 60 szörnyűségei az olvasó elé tárulnak, nem lehet többé szemérmetlenül arra hivatkozni, hogy azok reakciós elemek, imperialisták vagy kapitalisták által terjesztett rágalmak avégből, hogy így ártsanak a kommunizmus humánus és szociális törekvéseinek.

Lehet arra is gondolni, milyen kínosan meglephette a rendszert, hogy az emlékiratok igen nagy pontossággal mutatják be a kirakatper technikáját

és a rendezők minden emberi jóérből kivetkőzött feneketlen korruptségét. Ebben részben a kommunista kormányzat is segítségére volt a szerzőnek. A megkínzott bíboros újra írta a komédia-per szerepkönyvét, amit nem tudott volna megtenni a Sárgakönyv és a Feketekönyv nélkül. E két füzet segítségével volt képes lassan-lassan vissza-

emlékezni sok részletre. Az alkalmazott kínzásoknak és drogoknak hatása együttesen éppen abban állt, hogy a történetek később elhomályosultak vagy kiestek az emlékezetből. Ezért többször is találunk a bíboros könyvében ilyen helyeket: «most, hogy a Sárgakönyvet olvasom», vagy most, «ahogyan a Feketekönyvet lapozom», jut eszembe ez meg ez. (1949-ben a rendszer azt hitte, ki kell adnia a közvélemény félrevezetésére a «Mindszenty-per okmányait»). A gonosz tett után két évtized után visszautótt. Lehet, hogy ők is észrevették később a hibát s ez lehet az oka annak, hogy a két füzet évek óta beszerezhetetlen és hogy még a legnagyobb könyvtárakban is csak kivételesen lehet hozzájuk jutni, pedig annak idején kiadták és terjesztették minden nagy európai nyelven. Talán még külföldön is visszaszerezték az elérhető példányokat a budapestiek?)

Ijjas érsek a színódus pódiumán

De ha az Emlékiratok tartalma és érve ellen nem lehet támadást indítani, hát gyalázzuk és rágalmazzuk megint csak magát a szerzőt. Bizzunk abban — gondolják a bolsevista propagandisták — hogy a tájékozatlan külföldiekkel majd csak el tudjuk fogadtatni, hogy egy «túlbuzgó» és «engedetlen», a bonyolult világpolitikai fronton «járatlan» és bizonytalanul «mozgó» és szüntelenül «agitáló», vasfüggőnymögöttről jött bíboros nem írhat «tárgyilagos» könyvet. Ez a mellékvágányra terelés a kommunista propaganda legfontosabb célkitűzése.

Még a püspöki színódus pódiumát is felhasználták az emlékiratok elleni alattomos mesterkedésre. Előző számunkban írtunk a Rómában lejátszódó esetről. Ijjas József kalocsai érsek, a püspöki kar elnöke a színóduson, tehát a világegyház püspökeinek a színe e-

lőtt, mint nagy vívmányt jelentette be, hogy a magyar kommunista kormányzat engedélyt adott a templomi hitoktatóra. Azután pedig panaszkodnia kellett arról, hogy egyes «kritikusok» külföldről mérgezik a hazai katolikus közvéleményt. A felszólalásnak két célja volt: bemutatni, hogy Magyarországon az egyházi helyzet nyugodt, normális, tehát nem szabad elfogadni, amit Mindszenty bíboros erről Emlékirataiban állít. Aztán azt javasolta, hogy a színódusi atyák hassanak oda, hogy a kelet európai országok egyházi állapotairól kritikus nyilatkozókkal letéssék a tolat. Ez persze Mindszentyre vonatkozott — amint ezt a világlapok is megállapították — akinek a könyvét abban az időben mutatták be a frankfurti könyvkiállításon. (Úgy hallottuk, hogy szegény Ijjas érseknek annyira az idegeire ment az ügy, hogy másnap kórházba kellett szállítani.)

Mozgósítják a haladó katolikusokat

Sok vizet hajtanak a kommunisták malmára az utóbbi években bizonyos baloldali katolikus csoportusulások. Aból a hibás feltevésből kiindulva, hogy a vallás és a szocializmus jövője érdekében katolikusoknak és kommunistáknak együtt kell az új világot építeniök, vakon támogatnak minden kommunista kezdeményezést; nem törődve azzal sem, hogy az az Egyház ellen irányul. Nem maradhatnak ki természetesen a bíboros Emlékiratai ellen indított akcióból sem. A könyv megjelenése óta hallatszanak köreikből hasonló leki-csinyló megjegyzések: «... az Emlékiratok egy csalódott öreg ember keser-

vei», «a koros szerző nem képes már áttekinteni a mai technikai és társadalmi fejlődés lendületét», «elhaladtak fölötte az események», stb. Arról is értesültünk, hogy nyilvános előadásokban intéztek támadást a könyv vagy szerzője ellen. Mario Galli jezsuita osztrák hallgatóközönség előtt azzal a kérdéssel foglalkozva, vajon szüksége van-e a modern Egyháznak hősökre, Mindszenty bíboros küzdelmét és hatalmas áldozatát «elhibázott»-nak bélyegezte. Vakmerő fejtegetései — igaz, mélyen megbotránkoztatták a közönség nagyobb részét, de viszont másokban így tudott hangulatot kelteni a könyv ellen.

A szolgálai sor élére az Új Látóhatár küzdötte fel magát

A világsajtó a bíboros Emlékirataiból már részleteket kezdett közölni, amikor Münchenből néhány száz példányban szétküldözgették az Új Látóhatár 25. évfolyama 3/4. összevont számát. Sűrűn szedve, terjedelmes nyolcoldalas «ismeretetés» jelent meg benne a már fél-évvvel előbb napvilágot látott «Esztergom, a primások városa» című kisebb (127 old.) könyvről. A magyar primások történelmi szerepének és érdemeinek népszerű megismertetésére szánt munkát Bíró Béla ny. egyetemi tanár a bíboros-primás kézírataiban talált szemelvényekből rendezte sajtó alá. A kötet közzétételére pedig azért került sor, mert otthon Esztergom város ezeréves fennállásának ünneplése közben a jubileumi írások vagy «megfeledeztek» arról, hogy Esztergom a magyar primások városa, vagy ha említették az érsekeket, azt inkább azért tették, hogy árthassanak az Egyház tekintélyének. Ezért Bíró Béla — a lehető legszerényebben — meg is mondja az előszóban, hogy a könyv célja elmondani azt, amit «a mai kiadványok elhallgatnak: Esztergom primásainak, mint az ország államférfiainak, diplomatáinak és hadvezéreinek szerepét és helytállását a magyar történelem viharos korszakában, sorsuk vállalását, még ha az börtönt, vagyionfosztást vagy halált jelentett is. Felsorolja Esztergom 78 primását, az elsőtől a maga személyéig, emléket állít nevüknek és tetteiknek, szenvedélymentesen és tárgyilagosan. Nem törekszik teljességre, az nem is lehet ennek a szemelvényes könyvnek a célja.»

Az Új Látóhatár közben semmit sem tudott meg arról, hogy az Esztergom kötet kiválóan megfelelt a kitűzött célnak. Többezres elfogyott példányával bestseller lett az emigrációban és az olvasók még ma is állandóan írják az elismerést és hálát kifejező leveleket Bíró professzor címére. (Tudtunkkal a könyv ellen egyetlen levélíró sem emelt eddig kifogást.) Valamennyien annak a magyar mérnöknek a lelkesedésével fognak tollat, aki az Egyesült Államokból ezeket írta: «Örömöm és boldogságom nagy volt, mert a Bíboros Úr és Ön, Professzor Úr, Esztergomot adták vissza nekem: a Bazilikát a könyv címlapján olyan remek, finom és művészi varázslatban, mint amilyenben még nem láttam. Méltóságteljes, fenséges, valóban a Primások Temploma. Szeretettel és nagyrabecsüléssel gratulálok.» — «Az Esztergom könyv gyönyörű munka. Légy büszke arra, — írja egy lapszerkesztő Bíró professzornak — hogy a sajtó alá rendezés történelmi szép munkáját Te végezted. Mi is büszkék vagyunk Rád!»

A könyvet az emigráns sajtó is méltatta. Egyedül az Új Látóhatár szerkesztőit háborította fel «csikorgó» bevezetésével, «dilettáns» szerkesztésével, «stílusficamaival» (!), «félrevezető» címmel, stb. Legdühösebben a könyv stílusa ellen fakadtak ki s «izelítőnek egy kis csokrot» is összekötöttek. Talán 45 mondatot és félmondatot kiragadtak a szövegösszefüggésből s azokat az irodalom felkent prófétáihoz illő álszent dühvel oda csapkodják elének egy teljes oldalon keresztül. (Megmutattam így kiragadva ezeket a mondatokat egy neves magyar szépírónak s megkérdeztem külön-külön mindegyikről a véleményét. Azt mondta, hogy írjam meg (s ha akarom, közöljem a nevét is), hogy ő ezeket mind hibátlan és jó mondatoknak tartja.)

A könyv másik nagy fogyatéka az Új Látóhatár szerint az, hogy Mindszenty bíboros nem írta meg székvárosának egész történetét és annak primáselődeihez való viszonyát. (Nyilván csak naívság vagy — amint a primás maga mondhatná — «az igazság körüli kinlódás» támaszthat Mindszentyvel, a «kiváló történésszel» szemben ilyen igényt. Az olyan érvelés, hogy a könyv címe után ezt lehetett várni, légből kapott. Különben a könyvnek — figyelembe véve célját és keletkezésének körülményeit — a város ezeréves jubileumának évében alig lehetett volna alkalmasabb és megfelelőbb címet adni. «A primások ezeréves városa» mint cím azonnal felkelti az érdeklődést és csalhatatlanul mutat a könyv tartalmára: a primások tevékenységére, ahogyan az ezer éven át Esztergomból kisugárzott.)

Azután megállaptják még az Új Látóhatár szerkesztőségében, hogy a könyv «fájdalmas csalódást okoz a művelt olvasónak», csak csalamádé (!) lett belőle», «a címlap hátborzongatóan primitív izléstelenség» és «csak az emigráns sajtó antibolsevista glosszáinak a számát gyarapítja» (!) Mikor azon tűnődtem, hogy vajon besorolható-e ez a felelőtlen írás valamelyik eddig ismert irodalmi műfajba, az jutott eszembe, hogy a mai emberrablások korában talán irodalmi útonállásnak lehetne nevezni. (Azóta megtudtam, hogy az Új Látóhatár szerkesztői egy őket megérdemelten elmarasztaló Bíró-bírálatért ezen a nemtelen módon álltak bosszút.)

A szerkesztőséget tehát némi bosszúvágy is vezette. Az Emlékiratok megjelenésekor «bírálatával» úgy is akart ártani a bíboros tekintélyének, hogy sárral dobálta meg munkatársait. Legerősebben Bíró professzort gyűlölik, aki a Kanadai Magyarországon közölt cikke miatt nekik csak «egy rosszul megvá-

lasztott famulus», «dilettáns szerkesztő», «akinek fogalma sincs a nyelv és stílus szabályairól», aki «hamis tekintélytiszteletből és érvényesülési vágytól hajtva» olyan feladatra vállalkozott, amely «messze meghaladja képességeit».

Olvasóink ismerik Bíró Béla professzort írásaiból, akit mi még jobban és személyesen ismerünk Bécsben. A Pázmány Péter Tudományegyetemen avatták doktorrá és egyidejűleg a Képzőművészeti Főiskolán szerezte meg tanári oklevelét. Fiatalon kétszer is volt tanulmányúton egy-egy évig állami ösztöndíjjal Rómában. A művészettörténetet a magyar középiskolákban a háború végéig az ő könyveiből tanították. Oktató filmek és nagyszerű könyvek szerzője, mint pl. «A magyar művészettörténet kézikönyve» vagy «A magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája» (később németül is megjelent). Ottthon a kolozsvári és budapesti egyetemen tartott előadásokat; a Szépművészeti Múzeum egyik osztályának volt a vezetője. A szabadságharc után családjával együtt az USA-ba menekült, ahol meghívás folytán egyetemi tanári tanszékre került. Sikeres egyetemi tankönyve a «Handbook of art history». Nem régen ment nyugdíjba a jelentős «professzor emeritus» címmel kitüntetve.

A felelőtlen lekicsinylésből kijut a bíboros többi munkatársának is, akik — az Új Látóhatár szerint — vagy tudatlanságból vagy rosszul értelmezett szolidaritásból a bíborost félrevezették, amikor jegyzetét Bíró kezébe adták. «Hát egyetlen hozzáértő ember sem volt a bíboros közelében?» (Ez a szűrés leszállásból persze már az Emlékiratoknak szól.)

A szurtos ügyködéshez hozzátartozik még egy névjegy, amelyen a folyóirat kiadója «megírja» a bíboros-primásnak: Eminenciás Uram, engedje meg, hogy tisztelettel átnyújtsam Esztergomról szóló könyvének bírálatát. Megjegyzéseimet sokkal szívesebben tettem volna még a könyv megjelenése előtt, ha valaki erre felkért volna» (aláírás).

Színigazság, hogy a bíboros környezetében senkinek sem jutott eszébe: hívjuk segítségül az Új Látóhatárt. Én a bírálat megjelenése után is megvagyok arról győződve, hogy ezzel nem követtünk el sem mulasztást sem hibát. Mi tudjuk, hogy Mindszenty bíboros hálás Bíró Béla professzornak és más munkatársai teljesítményével is megvan elégedve. Ezért nem tudjuk elképzelni, hogy az Új Látóhatár megingathatja a bíborosnak munkatársai helyezett bizalmát. Munkájuk értékét inkább azon a nagy elismerésen és őszinte csodálaton méri le, amellyel Emlékiratai megjelenését ünneplik az egész szabad világban.

VECSEY JÓZSEF

Események és közlemények

KONYVISMERTETÉS

Vásárhelyi Vera: *Fondor magány*.
1974. Roma.

Ha negyven év előtti sémákkal mérnénk, Vásárhelyi Verát a katolikus írók közé sorolnók. Graham Green nem régi interjújában nem lelkesedett ezért a kitüntetésért. Az írók ugyanis félnek, hogy az olvasóközönség szirupbamártott, angyalhajas történetekre gondol. A novelláskönyvben az igaz-jó-szép keverése, hogy egyik se nőjön túlzott adagolással a másik rovására, az irodalom s nem a prédikátor szemszögéből táplálkozik. Viszont a szépirodalomnak is megvan az a varázsa, hogy egy megfelelő helyen és módon odapöccintett szó jobban telibe talál mint fogatlan áradások, szintelen-szagtalan végnélküliségek. A 9 novella is, mely a Fondor Magányban élénk olvasódik, elsősorban mévészet, amelyen átszillog a szerző erkölcsi felfogása és humanizmusa.

Nem 2 váza - 3 alma - virágcsokor csendéletek vagy utcasarkon ellesett jópofa jelenetek sorakoznak e kötetben, hanem 9 mélylélektani ábrázolás. Nőszereőről lévén szó, nem haragszik meg, ha jellemzésül a férfias szalad ki a számon. Meg a filozófikus, odavetett szentenciával. «Hallgattak. A folyót nézték, ahogy lassú sodrásával folyt megsemmisülése felé.» «Meg kellett volna keressél — s mikor megtaláltál, meg kellett volna értsél engem. Megérteni a másikat: ez a legtöbb, amit egy ember adhat.....»

A címlap egy Kr. e. 3. századi görög leányfej. Csorba orral «csúnyáskodó» torzó. De a szeme, szája és arcberendezése annyira szép, hogy hol van az a szobrász, aki a megfelelő hiányzó részt odaképzeldhetné. Minden életben van valami letörött. De mégis így is szép. A defektussal. Csak művész kell hozzá, aki meglássa s a visszásban is ki tudja mondani a megrendítőt. Az Elefánttemető és a Cethal gyomrában dráma, de milyen szemtágitó. A sorok mögött mindig jelen van az elveszett haza, a múlt s a lélek értékeinek kallódása miatti nosztalgia. De visszahozhatatlanságuk ellenére is megtalálja a megnyugvás kulcsát.

Ilyen tömör, súlyos novellákból — többek ezek mint novellák — csak keveset lehet írni? Vagy csak így megírni nehéz? A magunkét is szeretnők a végén olvasni a szerkesztői üzenetek módjára a megadott válasszal. Azzal tesszük le a könyvet: mekkora kár, hogy csak 105 oldalon és nem legalább 300-on át vezet kézenfogva, tanítva az élet útvesztőinek értelmet adva. Ez a végső fájdalom a legnagyobb dicséret: miért csak 9 és nem 99 ábrát írt föl, hogy magamat is és embertársaimat is mélyebben megérthetném. Szép ajándék az elmélyülésre hajlamos közönség számára. (P. P.)

AZ ELSŐ LÉPÉS LINZBEN A FELSŐ-AUSZTRIAI MAGYARSÁG LELKI MEGÚJHODÁSÁBAN

Nem kell ahhoz pesszimistának lenni, hogy a felsőausztriai magyarság életképességét valaki kétségbevonja; hisz nem is lehet ezen csodálkozni, mert a pástornélküli nyáj egyre jobban szét-esett. Hosszú idő után aztán az új lelkipásztor óvatosan, de annál nagyobb hittel megkezdte a nem könnyű munkát. Az Úristen sokszor csak ezt az első lépést várja munkatársaitól, a további lépéseket Ő teszi felénk. Ha valamikor, akkor a «mi esetünkben» ugyanez volt az Isten szándéka velünk. Sőt még több!

A Lelki Megújodás nagy apostola a magyarok között, Bóday jezsuita atya, meghirdette a Missziót Linzben, Welsben november 7-10-ig. Bár nem sok idő volt az előkészítésre, de jó néhányan összefogva a linzi magyar lelkéssel megkezdtek a «toborzást». De minden szervekedés mellett «felfogadtunk» több öreg, beteg magyar testvért imádkozni, meg magunk is megdupláztuk imáinkat ez előkészületi időben, hogy a jó Isten segítse újra összeszedni a szétfutott nyáját. A három kegyelmi nap lefolyásáról illetve a kegyelem működéséről nehéz lenne beszámolni: ez az Isten munkája volt a lelkekben, de ha ennek külső megnyilatkozását tekintjük, azt hiszem, állíthatom, hogy Bóday Atya «megmozgatta» a linzi és a többi felsőausztriai magyarokat. Az esti szentbeszédeken is, a körülményeknek megfelelően, szép számmal jelentek meg magyar testvéreink, de vasárnap aztán valóban megtelt az előadóterem: 70 lelkes magyar jött össze, köztük több vendégmunkás is. Reggel 9 órától este 6-ig volt a program. Bóday Atya mesterien értette lekötni hallgatói figyelmét, az elhintett mag jó talajra talált.

De mindnyájan tudjuk, hogy a legnagyobb lelkesedés, a legőszintebben tett jófelméret is ki van téve a veszélynek, hogy lassanként lelohad ill. feledésbe megy. És itt komolyan kell vennünk az Atya buzdítását: Gondolkozzunk! Határozzunk! Cselekedjünk! A Lelki Megújodásnak ez a lelkes megkezdése egyben felelősséget, komoly feladatot ró reánk: segíteni egymással és egymásnak, hogy egyre szorosabb kapcsolatba jussunk Krisztussal és egyre szorosabb kapcsolatba jussunk Krisztussal és egyre jobban megtaláljuk Őt testvéreinkben.

A Misszió minden résztvevője mély lelki élménnyel gazdagodva boldogan távozott azzal a vágygal, hogy «de jó lenne, ha máskor is lenne ilyen lelkipásztor, amikor lelkiileg megújulhatunk». És talán ennek a váagnak a felkeltése, ennek a lelki igénynek a tudatosítása volt a linzi Misszió legnagyobb sikere, áldása.

HEGYI L.

AZ ÉSZAK-FRANCIAORSZÁGI MAGYAR KATH. MISSZIÓ ÉLETÉBŐL

Az ősszel meginduló új munkaév újra összehozott bennünket. A rendszeres szentmisék Lens-ban, St.Thérèse kápolnában a hónap első vasárnapján; a második és negyedik vasárnap Tourcoingban a St.Louis templomban és a hónap harmadik vasárnapján Cambrai-ban a Fraternité Vaucelet kápolnájában, mindenütt délelőtt 11 órai kezdettel egybegyűlik a szétszórta magyarság. Saját nyelvén imádkozik, énekel és hallgatja az Isten igéjét. Utána barátságos beszélgetésben örülhetnek a honfitársak a társas együttlétnek.

A Lille-környéki magyarok részére — hála Istennek — sikerült az új otthon elkészíteni. Roubaix, 104, rue du Colège cím alatt mindnyájukat várja az otthon. Feladata éppen az, hogy állandó és kizárólag a mi rendelkezésünkre álló helységünk legyen. Télen a szentmisét is itt tartjuk. Egyben könyvtár, olvasó és szórakozóhelye az északi magyaroknak. Okt. 27-én áldotta meg Msgr. André Cornil vikarius generalis. Ugyanakkor tartottuk az októberi hazafias ünnepségünket. M. Tóth József, a Frontarcos Szövetség helyi vezetője, M. Mazurka Béla szabadságharcos és M. Bata József rövid és ügyes program keretében emlékeztek hőseinkre. A lelkes imája a hősihalottakért és a himnusz zárták be az ünnepséget. A résztvevők a szelírozsa minden irányából érkeztek. Jelentős csoport jött Párizsból már előző este. Örültünk a Halluiniek megjelenésének. A finom magyaros ebéd megindította a társalgást és kitűnő hangulatot hozott, mely esti záróráig tartott.

November 9-én szombaton vetített-képes előadáson vettünk részt az otthonban. Témája: Róma nevezetességei. Ez egyben a jövő év augusztusában rendezendő római záródiplomák előkészítéséről is szólt.

P. R. V.

MÜNCHEN

A Münchener Magyar Egylet elnöke, dr. Dobay Kálmán november 16-án népes vendégsereg jelenlétében köszöntötte Segesdy László író és költőt, az egylet tagját, születésének 75. évfordulóján. Az ünnepelt a hallgatóság nagy tetszése mellett elszavalta «Életrajz» c. versét, majd dr. Erdélyi István alelnök bemutatta «Az afrikai völgy» című vidám filmjét, melynek szövegét az ünnepelt 1944-ben írta. Az egész film meg nem szűnő derűt varázsolt az arcokra. A műsorban föllépett Vayda János magyar nótákkal, majd sorra került egy filmjelenet Jávor Párról és Svéd Sándorról, utána Vayda János lemeze három magyar nótával. A jelenlévők a szép és derűs előadás után ital nélkül a késő éjszakai könnyen táncra perültek.

Az élet könyvéből

A KERESZTSÉG SZENTSÉGÉBEN
RÉSZESULTEK

Ausztriában:

Krassay András, ifj. Krassay Pál és Mensdorff-Pouilly Antoniette fia, 1974 okt. 5-én, Adliswil-ben (Schweiz)
Toldi Tibor, T. Mihály és Ujváry Ilona fia, 1974 okt. 12-én, Bécsben
Basa-Farkas István Miklós, B.-F. István és Balog Éva fia, 1974 október 13-án, Traiskirchen-ben

Németországban:

Botond András Ferenc, B. László és Falthy Zsuzsanna fia, Gerlingenben
Szabó Claudia, Sz. Ferenc és Beck Mária leánya, Röderloh b. Celle
Rádoki Simone, R. János és Szehofner Erzsébet leánya, Augsburgban
K. Osa Imre, O. Ferenc és Budai Mária fia, Tuttingenben
Szücs Emil, Sz. Emil és Gehl Márta fia, 1974 nov. 16-án, Münchenben
Szeőke Ágnes, Sz. Szilárd és Németh Judit leánya, 1974 aug. 30-án született leánya, Münchenben
Táncsics Tibor, T. Sándor és Pokornig Hannelore fia, 1974 szept. 24-én, Fürstfeldbruck-ban
Széna Edit, Sz. Ferenc és Sinkovics Irén leánya, Bielefeld-en
Mókus Erika, M. Miklós és Magyar Erzsébet leánya, Bielefeld-en

EGYHÁZI HÁZASSÁGOT KÖTÖTTEK

Ausztriában:

Kautny Endre és Rosaura Guerri Ferro, 1974 aug. 24-én, Bécs-Barcelona-ban
Johannes Mühlenburg és Kornis Elisabeth Maria, 1974 okt. 12., Treu-ban
Dr. Zichy Aladár és Holzhausen Anette, 1974 okt. 19-én, Hinterstoder-ban
Nemes Gyula és Lucz Erzsébet, 1974 okt. 20-án, Traiskirchen-ben
Bodnár Lajos és Békési Ida, 1974 okt. 26. Bécsben

Németországban:

Steidl Antal és Kiss Julianna, Biberachban

AZ ÖRÖK HAZÁBA TÁVOZTAK

Ausztriában:

Svastich Egon, 70 éves, 1974 szept. 26., Párizsban (engesztelő szentmise Bécsben, 1974 okt. 13-án)

Németországban:

Sövényházy, Herdiczky Mária, 87 éves, Sonthofenban
Bodri Illés, 64 éves, Castrop-Rauxelben

Svájcban:

Nagy László, 71 éves, 1974 nov. 9-én, St.Gallenban
Grósz Körmendi Teréz, 80 éves, 1974 nov. 20-án, Münsterlingenben

† Ft. SZIRÁKI JÓZSEF

plébános, életének 47-ik évében, 1974 okt. 16-án Bécsben elhunyt. Különböző plébániákon volt káplán és hitoktató. 1973-ban lett plébános Moosbrunnban. Őnzetlen papi lelkülete és buzgósága folytán hívei hamar megszerették. A hitélet fellendült és a hívek még számos nemes terv megvalósítását remélték tőle. Mindennek könyörtelen betegsége tragikusan korán vetett véget. A méltóan megrendezett temetésén Moosbrunnban, nemcsak a helybeli hívei és a környékbeli papság jelent meg igen nagy számban, hanem magyar paptestvérei és honfitársai is eljöttek búcsút venni tőle.

NÉMET NYELVTANFOLYAM
KEZDŐK RÉSZÉRE

Helye: Szent István Otthon, Wien 7., Döblergasse 2/I/30 b.

Ideje: A tanfolyam nov. 8-án 18 órakor kezdődik.

Jelentkezni lehet minden vasárnap délután a Szent István Otthonban és nov. 8-án a tanfolyam kezdetekor.

MAGYAR LEKGYAKORLAT
NŐVÉREK RÉSZÉRE

Úgy mint ez évben, 1975-ben ismét lesz magyar lelkigyakorlat nővérek részére Linzben, a Szent Margit Otthonban. A terv szerint két csoportban, és pedig az első július első felében, a második augusztus második felében. A lelkigyakorlat vezetőjének nevét, a pontos időt és más részletesebb tudnivalókat a következő számban közöljük.

LAUSANNE

November 2-án Lausanne-ban a Servan-kápolnában Szent Imre tiszteletére bemutatott szentmisén vettek részt a magyar hívek. Utána az angol katolikus misszió kultúrtermében baráti találkozóra jöttek össze.

Hasonlóan megünnepelték Szent Imre ünnepét november 3-án a Genf-i és Yvrdon-i magyar hívek ünnepélyes szentmisével és baráti összejövetellel.

Mindhárom helyen P. Nyers János, gráci magyar lelkész mondotta az ünnepi szentbeszédet.

Árpádházi Szent Erzsébet tiszteletére is rendeztek ünnepséget a Lausanne-i és Genf-i magyar hívek nov. 23-án, ill. nov. 24-én. Az ünnepi szónok tisztét ezeken P. Soós B. Zoltán, St.Bernáthy Ágoston rendi kanonok töltötte be.

A karácsonyi ünnepség időpontja Lausanne-ban dec. 14-én, szombaton;

Genf-ben dec. 18-án, szerdán este 7-kor a szokásos helyen: St.Gervais-i prot. parókia kultúrterme, a vasútállomás mögött. Részletes értesítés időben érkezik.

ÚJ MAGYAR CÉG

Ólomkristály csillárok, modern antik és «Mária Terézia» stíl, kézzel csiszolt 24 % és 30 % ólomkristály prizmák, lámpatest bronz, ezüst és aranyozva —

Ólomkristály tükrök (barokk), vázák, poharak, stb. —

Stil és kovácsoltvas lámpák, — kerámia leganagyobb választékban Európában.

Saját gyártmány — gyári árak !!

A világ minden tájára szállítunk!

Kristall Leuchten — Horváth Tamás

D - 8591 Friedensfelds

Schönfuss Str. 14, — Tel. 09683-339.

Az életünk októberi számában ismertett P. Király Kelemen OFM:

N A P L Ó M

című könyve megrendelhető

Cserháti Ferenc Kálmán

ferences atyánál,

Postfach 2110

CH - 3001 Bern (Svájc).

Mindszenty bíboros úr felejtés elleni ajánlásán túl az eddigi olvasók néha nevetető, sokszor könnyeztető «izgalmas regényt» megfilmésíteni kívánják.

Arany betűkkel ékesített égszínkép borítólapjával rendkívüli szép karácsonyi ajándék lehet.

Ára 8.— USA dollár.

A SZÍV

a lelkiélet havi folyóirata

Évente 600 oldalon keresztül tájékoztat az Egyház életéről, nyújt hitünkben megerősítő, lelki életre vezető cikkeket. Évi előfizetési díja 5 USA dollár. Szerkesztik és kiadják a Magyar Jezsuita Atyák. Előfizetni lehet a magyar lelkészknél. Európai főmegbízott:

P. Matyasovitch Henrich,

B - 3000 Leuven,

ÚJ MAGYAR EGYHÁZTÖRTÉNELEM

Az elmúlt évben rendezte sajtó alá és adta ki Münchenben Prof. Dr. Adriányi Gábor Hermann Egyed hátrahagyott magyar egyháztörténelmi kéziratát.

A többszázoldalas kiváló munkát 32.—DM ellenében lehet megrendelni:

Verlag Molnár, D - 8 München 90.

Oertlinweg 4.

Magyar cserkészélet külföldön

– Interjú Kölley György cserkészparancsnokkal

Társkeresés

Azok közül, akik csak később kerülnek be a cserkészzetbe, 16-18 éves korukban, nagyon kevesen maradnak meg: élményeik nem gyökeres, hanem pillanatnyi élmények, klubéletet pótol esetleg, vagy tábori élményt jelent, főképp a pillanatnyi társkeresés, ami őket a cserkészzetbe viszi. Idősebb korban azok szoktak visszakanyarodni a cserkészzethez, akik valamikor cserkésztek voltak, és később, amikor társtanul élnek, és mert a magyarság számukra komolyabb kérdés, keresik a lehetőséget, hogyan tudnának kapcsolatot teremteni a magyarsággal. Alkalom erre, hogy bekapcsolódjanak a cserkészzetbe.

A szülők külföldi cserkészzetünk legerősebb támaszai. Ők azok, akik küldik a gyerekeket, rábeszélnek a többi szülőt, társadalmilag is támogatják a cserkészzetet, kivédik az esetleges támadásokat a különböző szerveknél, egyesületekben, társaságban.

Mi a vezetők álláspontja azokat a fiatalokat illetően, akik főképp társ- vagy társaságkeresés kedvéért kapcsolódnak bele a cserkészzet munkájába?

Azoknál a fiataloknál, akik erkölcsileg megalapozottak, teljes mértékben támogatnunk kell a társkeresést, hiszen a cserkészzetnek egyik — bár nem elsőrendű — feladata az is, hogy a magyar származású fiatalok között a házasságot elősegítse. Természetesen a cserkészzetnek megvannak a maga normái. A szervezet a tíz cserkészztörvényen alapul, és e törvények a tízparancsolatban gyökereznek. Itt vannak a nehézségeink azoknál a fiataloknál, akik ezt nem értik meg, s úgy szeretnék kezelni a cserkészzetet, mint egy ifjúsági klubot, ahol azt csinál, amit akar, ahol nem kötik úgy a normák. A probléma nálunk is megvan, hisz a fiatalok ahányan vannak, annyi iskolából jönnek, és egészen más a szellem egy svéd középiskolában, mint egy osztrákban vagy svájci-ban.

Első számú feladat: a magyarságnevelés

Milyen célt tűzött ki a külföldi magyar cserkészzet, milyen feladatot, szerepet tölt be a tagok életében — a magyarság életében?

Külföldön a magyar cserkészzet profilja teljesen megváltozott, ami érthető.

A magyar kultúrkincsek ápolását és a magyarság nevelését tűzte ki célul, míg otthon a magyarságnevelés kis töredékét képezte a cserkészzet munkájának, mint pl a regélés vagy magyar népi énekek tanulása. Otthon elsősorban a hagyományos cserkészpróbákkal, a gyakorlati ügyesség kifejlesztésével, jellemneveléssel foglalkoztunk. Külföldön azonban, minthogy nincs más magyar egyesület, amely ilyen korú gyerekekkel foglalkozik, a magyar cserkészzet voltaképp kultúrfeladatot vett át. Ha akár egy nemzedékkel is meghosszabbíthatjuk a magyarság életét külföldön, ezt elsősorban a magyar gimnáziumnak, az itt-ott, főképp Amerikában működő kis magyar iskoláknak és a cserkészzetnek köszönhetjük. A magyarság számára tehát a cserkészzet bizonyos mértékig apostoli feladat. Jól is van ez így, mert kirándulni, táborozni, sportolni más egyesületben is lehet; nem kellene fáradságos munkával külön magyar cserkészzetet fenntartani, ha nem lenne különleges célja, feladata: a magyar nyelv, történelem, irodalom, népi kincsek ápolása. A kirándulások és táborozások azért szükségesek, mert hozzátartoznak az ifjúság életeleméhez. De fontosak azért is, mert a cserkész a

Felvétel a tábori miséről.

természet szeretetét akkor tanulja meg, amikor kirándul, táborozik. Ezt persze össze lehet kötni a magyarságneveléssel. Így a Pottensteinnél táborozó cserkészeket elvittük a közeli Bambergba, és megismertettük velük a Szt. István-i emlékeket, vagy átvittük őket Bayreuthba, és meglátogattuk Liszt Ferenc sírját. Ha a parancsnok jól kihasználja a lehetőségeket, egy kéthetes tábor nagy élményeket ad a gyerekeknek.

Nem vagyunk exil-cserkész, mint ahogyan a magyar Pax Romana sem exil mozgalom már. Cserkészeink 75 százaléka már itt született. Magyar származású fiatalok, akik talán a szülők kívánságára vagy saját akaratukból szeretnének lélekben és szellemiségben a magyarsághoz tartozni. Itt van tulajdonképpen a cserkészlet módosult feladata. A magyarság tömbjéhez akarunk tartozni, lélekben, kultúráját akarjuk elsajátítani, hogy hozzátartozásunkat még szorosabbá tegyük. A gyereknél el akarjuk érni, hogy amikor felnő, ne tagadja meg származását, hanem legyen rá büszke, vagy inkább öntudatos, és bárhol is dolgozzék, bizonyítsa a világnak a magyar faj értékét, ősi kultúráját, adott esetben befolyásával, tehetségével és összeköttetésével segíteni tudjon az otthon élő magyarságon. Teleki Pál mondása, hogy a cserkész kötelességet keres — a kötelesség keresése tulajdonképpen itt kint a magyar cserkészlet feladata. Megtanítani a magyar származású fiatalokat arra, hogy munkájukon, élethivatásukon kívül további kötelességeket keressenek: egyrészt építsék azt a társadalmat, amelyben élnek (már csak megbecsülésből is a befogadó ország iránt), másrészt ápolják a magyar kultúrát, hagyományokat, tanítsák magyarra gyermekeiket, szeretessék meg velük a magyarságot stb.

A cserkészlet bírálói, otthon is, tehát nem csak a külföldi cserkészletre vonatkozólag, gyakran emlegették és emlegetik az «árvalányhajas romantikát»; megkérdőjelezzük, célszerűek-e a cserkészletben bizonyos romantikus elemek, mint a természet, az állatok szeretete ...

Árvalányhajas romantika?

Kétségtelenül a cserkészletnek megvan a maga romantikája, és helytelen lenne elhagyni ezt. Sokaknak éppen ez tetszik benne, sokan éppen ezt keresik. Ezt mutatja, hogy sok cserkészünk, aki jó sportoló és legalább egy sportegyesület tagja, velük is megy táborozni, sítúrára, tehát van közösségi élménye és kapcsolata, szívesen jön el cserkész táborba, mert annak egészen más a hangulata. Így a táborút: csillagfényes égbolt, nagyszikrájú tűz, sötétben összehajló fák — a gyerekek rendkívül szeretik és értékelik ezt a romantikus keretet. Ami az árvalányhaját illeti, ma már nem tartozik a lényeghez a cserkészletnél, őszintén szólva nem is használjuk. De az árvalányhaj, ha én nevelem

őket, bizonyos összefüggést teremt a magyar rónával, a magyar vidékkel, itt, külföldön bizonyos mértékig jelképezi az elhagyott otthont, ahonnan a cserkészlet eljött. És ebben a körképben az árvalányhajnak is megvan a maga kedves szerepe.

De a mi táboraink nemcsak romantikát sugároznak, mert ha csak ezt adnák, kérdéses lenne, érdemes-e elvinni a gyerekeket. A cserkészlet elsősorban lelkesítést sugároznak, és ezért a lelkesítésért, amelybe a magyar lelkesítés is beletartozik, kell nekünk nagy áldozatokat hoznunk. Mert ezek a gyerekek, akik két hét alatt megtanulják, hogyan lehet tisztességes alapon érintkezni lányokkal vagy fiúkkal, hogyan lehet együtt eltölteni egy napot sex és kétes fantázia nélkül, tiszta, valóban játékos, vidám légkörben, megtanulják egymást becsülni és ugyanakkor jól érzik magukat. Nem kolostort építünk körük, ahol különböző rendszabályokkal fegyelmezzük őket. Ellenkezőleg teljesen szabadon vannak együtt bizonyos órákban, bizonyos foglalkozások alkalmával, és mindez hatással van életükre. Mert amit e téren tanultak a táborban, elviszik mindennapi életükbe. Ha rosszul éreznék magukat a táborban, egész biztos: a következő évben nem jönnek vissza. De azt látjuk, hogy számos cserkészünk évente visszajár a táborba, sőt érdeklődik, hogy mikor lesz következő, s kéri, nehogy megfeleldezzünk róla.

Mint látom, a magyarságnevelés mellett feladatnak tekintitek a fegyelmezettebb ember kinevelését. Kérdezem: szükségese-e ehhez azok a megnyilvánulások, amelyek jellegükben egy fegyelmi intézményre emlékeztetnek? Gondolok a katonás formákra, az egyenruhára, parancsokra, kinevezésekre, rangokra, szabályzatra, mindarra tehát, amit a felülről lefelé irányított katonaságnál találhatunk. Mennyiben látod ezt szükségesnek, reálisnak?

Az egyenruha, szerintem, rendkívül fontos, mert ez ad bizonyos összetartozási érzést a csoportnak. El sem tudnék képzelni tábor egyenruha nélkül. Mert abban a pillanatban, amikor a cserkészek a tábor végén átöltöznek 'civilbe', mindjárt más hangulat keletkezik. Amikor civilben találkozunk, érdekes módon, egészen más megnyilvánulásaik lesznek. Vagyis lélektanilag is hat rájuk az a tudat, hogy most a cserkészlethez tartoznak, aminek egészen más szabályai vannak, mások a követelmények a viselkedést illetően: cserkészruhában nem lehet akármit.

Fegyelmezett embert

A magyar gyerek alapjában véve szereti a fegyelmet. Amikor egy német egyetemen vagy német iskolában tünnetnek, ő is tünnet persze, egyrészt nem húzhatja ki magát, mert kinevetik a

többiek, másrészt neki is tetszik mint fiatalnak, hogy most szava van, valami ellen tüntethet, mint a többi, s élvezi ezt. De általában azt vettük észre, hogy mélyen elítélik azokat, akik a kábítószerek révén vagy más vonalon lesülyednek (persze itt is vannak kivételek) és éppen ez az, amiért a cserkészletnél elfogadják azt a bizonyos fegyelmet; bizonyos mértékig tetszik nekik, hogy katonás hangot hallanak. A katonás hang természetesen nem állandó jellegű, mert azt már ők sem bírnák el. A cserkészlet régi, ún. katonás szelleméből sokat engedünk itt kinn külföldön, egyrészt mert alkalmazkodnunk kellett bizonyos mértékig az országhoz, ahol élünk. Viszont a cserkészlet részvevői elfogadják 100 százalékgig a fegyelmet, mert tudják, ha kétszáz emberrel együtt akarnak élni zökkenőmentesen 14 napon át, kezdve a reggeli tornával az esti táborút utáni imáig, annak bizonyos formája van, amit meg kell tartani, hogy rend alakuljon ki a táborban. Egy tábor — hogy úgy mondjam — kis országot alkot, aminek nemcsak államformája van, hanem egy fegyelmezett rendje is. A fegyelem szükségességét ők is elfogadják. Természetesen itt is vannak különbségek: egy svédországi gyerek a vezényszavakat például sokkal kevésbé fogadja el, mint egy németországi vagy egy ausztriai vagy egy svájci, mert az iskolai nevelési formák egészen különbözőek. Viszont érdekes, hogy mikor cserkészruhában van, akkor ő is elfogad minden ilyesmit, mert érzi, hogy szükség van rá. Szóval azokat a fegyelmi módszereket, amelyek nem ellenkeznek az észszerűséggel, elfogadják. Azt, hogy a vezetőket kinevezik, érdekes módon azért fogadják el, mert tudják azt, hogy egy-egy vezetői ranghoz bizonyos képesítések vannak hozzátartozva. Vagyis, ha látnak egy segédtsízt, tudják, hogy annak el kellett végeznie az amerikai vezetőképző tábor, le kellett tennie a magyar kis-érettségét, tehát meg kellett tanulnia magyarul írni, olvasni és beszélni, magyar történelemből, irodalomból s földrajzból pedig külön kis-érettségi vizsgát kellett tennie. Tehát tudja azt, hogy aki ezt a fokozatot elérte, nem parancsnokának rokonszenve, vagy külön protekció útján kapta, hanem, mert megoldozott érte.

Tehát nem annyira kinevezésnek, rangnak érzik, hanem szakképzettségnek?

Pontosan, tehát úgy érzi, hogy okleveles segédtsízt, aki ezért megoldozott. A probléma inkább az, hogy a fiatal vezetőkben nehéz tudatosítani, hogy használni is tudják, amit ekkora többlet munkával szereztek meg. A vezetői hivatás kérdése mindig probléma. A segédtsízi képesítést szorgalommal meg lehet szerezni, viszont ez nem jelenti, hogy jó vezető is lesz, mert vezetőnek lenni voltaképp hivatás.

HIRDETÉSEK

AZ ÉLETÜNK ELFOGAD

hirdetéseket, azok közlését kérjük a Gazdasági Bizottságon át P.Szöke János címén beküldeni: D - 7 Stuttgart 1, Werastr. 63. Telefon: 43 37 86.

A nyomda a Gazdasági Bizottság megkerülésével nem fogad el hirdetést.

**MAGYAROS HENTESÁRUK !
VALÓDI MAGYAR PALACKOZOTT
BOROK !**

1 kg Füstölt kolbász (száraz)	DM 12.—
1 kg Füstölt friss kolbász	11.—
1 kg Paprikás szalámi	14.—
1 kg Pusztaszalámi (erős)	12.—
1 kg Sütnivaló hurka rizsás- májas és véres	8.—
1 kg Disznósajt	8.—
1 kg Füstölt oldalas	8.—
1 kg Fehér füstölt szalonna 4-6 cm vastag	8.—
1 kg Schwarzwälder szalonna	12.—
1 kg Schwarzwälder sonka	16.—
1 kg Magyar szalámi	20.—
1 kg Paprikás főtt tokaszalonna	8.—

Magyarországon palackozott kiváló minőségi borok ! 1969 és 71 évjáratúak! (0.7 literes palackokban)

1 üveg Balatonboglári Erzsébetkirálynő	DM 3.98
1 üveg Debrői Hárslevelű	5.15
1 üveg Badacsonyi Kéknyelű	5.40
1 üveg Badacsonyi Szürkebarát	5.58
1 üveg Domoszlói Muskotály	5.58
1 üveg Domoszlói Tramini	6.16
1 üveg Soproni Kékfrankos	5.40
1 üveg Villányi Burgondi	5.58

Lieferung per Nachnahme! Csomagküldés utánvétellel!
Esetleges viszonteladó kereskedőnek árendegmény!

Viktor Pál
Wustspezialitäten
Orig. Ungar. Wein Import
D - 7063 Welzheim,
Joh. Seb. Bachstr. 19.

DIÓSZEGHY TIBOR HITES TOLMÁCS ÉS FORDÍTÓ

(magyar-német és német-magyar) Németországban tanácsadás állampolgársági és menekültügyi kérdésekben, peres ügyekben segít.

(Tel. 02101/ 541317)

D - 404 Neuss, Daimlerstr. 249.

HIVATALOS FORDÍTÁSOKAT

magyar-német és német-magyar nyelven olcsón és gyorsan készítik, — Ausztria és Svájc területére is!

Wilhelm Divy

Áll. vizsgázott törvényszéki hivatalos fordító és tolmács.

D - 799 Friedrichshafen, Linderstr. 50.

**NAGYSIKERŰ MAGYAR KÖNYV ÉS HANGLEMEZ AJÁNLATUNK
KARÁCSONYRA!**

Decemberi szállításra előjegyezhető:

Mindszenty bíboros: Emlék-irataim (magyarul Luxus kiadás 500 oldal, 100 eredeti foto) DM 42.—

Mindszenty bíboros: «Erinnerungen» német fordítás, vastkos kötet, sok képpel 38.—

Januári szállításra előjegyezhető:

Szoltsenyicin: Gulag sziget-csoport, 600 oldal 30.—

Maróthy:

Az ismeretlen Mindszenty 20.—

Horthy: Emlékirataim, Luxus kiad. 34.—

Márai: Föld, föld 25.—

Makkai: Ordógszekér, bőrk. 25.—

Vajda Albert: Vakulástól látásig 18.—

Mikszáth: Szelistyei asszonyok 13.—

Gárdonyi: Egri csillagok 13.—

Gárdonyi: Göre Gábor 7.—

Herczeg F. Pogányok 15.—

Herczeg F. Gyurkovics Család 20.—

Harsányi Zs. Ember küzdj 24.—

Kallós: Balladák könyve 20.—

gyönyörű kiadás, 870 oldal

Magyaország Története 14.—

Móra: Ének a búzamezőkről 17.—

P.Howard-Rejtő: Szöke Ciklon —

Pizkos Fred — 14 karátos

autó, darabonként 8.—

LPX 2513 30 cm DM 20.— Karácsonyi énekek (budapesti Madrigál kórus)

Apon 2749 30 cm DM 20.— Barabás

Sári éneklí a legszebb magyar karácsonyi énekeket.

1974. év legnagyobb hanglemez sikere:

Apon 2755 30 cm DM 22.— Vayda

János bariton énekel: Ott, ahol zúg az

a négy folyó, Erdélyi Himnusz, Kis lak

áll a ... stb. dalok. Kiváló cigányzene-

kar kíséri; müncheni felvétel

LPX 16576 30 cm DM 20.— Megjelent!

Seress Rezső stb. szerzők lemeze. Szer-

essük egymást gyerekek, Két veréb,

Én úgy szeretek részeg lenni, Fizetek,

főúr, Ha néha visszaüzenek, Egy régi

nótát hoz Budáról át a szél, stb.

LPX 17468 30 cm DM 20.— Kedves, vi-

dám, szellemes Hofi legújabb lemeze.

Apon 2750 30 cm DM 20.— Barabás

Sári énekel: Szomorú vasárnap, Mit

susog a fehér akác, Piros rózsák beszél-

getnek, Aki nekem mindenem volt, stb.

Apon 2751 30 cm DM 20.— Barabás

Sári lemez Nr. 2. Szeretem a kertét, Fa

leszek, ha fának, Kéknefelejts, Maros

vize folyik, Messze a nagy erdő, stb.

Mindkettő müncheni felvétel, Lakatos

Sándor nagyszerű zenekara kíséri!

Musica Hungarica

D - 8 München 40, Agnesstr. 45.

Tel: 089 / 180-911

HAZAI HENTESÁRU

1 kg paprikás füstölt kolbász (száraz)	DM 14.—
1 kg paprikás frissen füstölt kolbász	" 12.—
1 kg véreshurka	" 7.20
1 kg májashurka	" 7.20
1 kg vastag szalonna	" 8.—
1 kg paprikás tokaszalonna	" 8.—
1 kg disznósajt	" 9.60
1 kg füstölt sonka	" 18.—
1 kg füstölt sertésborda	" 8.—
1 kg füstölt csülök	" 8.—

Teperő mindig kapható!

Vizonteladónak — előzetes megbeszélés után — árendegmény!

Utánvétellel és csak befődre szállítunk; 5 kg-on felüli rendeléseknél portómentesen.

Taubel Mihály hentesmester

D - 6710 Frankenthal

Peter-Rosegger-Str. 3.

Tel. 06233 / 92 58

KOMPLEX MAGYAR IMPORT IRODA

megnyitás előtt; hazai húsaruk, italárak, textiliák, esp.kávéfőzőgépek stb. Egyéb szolgáltatások (levélileg is). — Házasságközvetítés, pszichológiai tanácsadás, stb. Piackutatásnak igényeit azonnal jelentse. Kérjen részletes tájékoztatót:

D - 5 Köln 1, Postfach: 101231

STOCKHOLMBAN, JÓ VISZONYOK

között élő iparos férfi élettársat keres, közepes termetű, egészséges, 40-50 év körüli hölgy személyében. Választ «A virágot ápolni és szeretni» jelígre: *Életünk Gazdasági Bizottságához, D - 7 Stuttgart 1, Werastr. 63. kér.*

36 ÉVES ÉRTELMSÉGI NŐ

megismerkedne zenekedvelő, német állampolgárral házasság céljából. Lehetőleg fényképes levelet kér «Hannover-Göttingen» jelígre az *Életünk Gazdasági Bizottságához, D - 7 Stuttgart 1, Werastr. 63.*

KOZÉPKORŰ, HÁZIAS,

anyagilag rendezett körülmények között élő csinos, dolgozó asszony megismerkedne 50-60 év körüli tisztességes, harmonikus életre vágyó férfivel. «Egymásért» jelígre kér választ az *Életünk Gazdasági Bizottságához, D - 7 Stuttgart 1, Werastr. 63.*

DR. GRISZHABER LÁSZLÓ UGYVÉD,

hiteles tolmács és fordító, *Frankfurt/Main, Oppenheimerstr. 49,* vállal perenkívüli konzuláris eljárásokat a németországi Magyar Népköztársaság Nagykövetsége előtt és Magyarországon, mint pl. állampolgárság rendezés, családösszevonás, házassági és családi eljárások és okmányok beszerzése. Ezen kívül vállal mindenfajta fordítást magyar és román nyelvből németre.

MAGYAR CSERKÉSZEK «TÁTRA»
TÉLI TÁBORA

A Magyar Cserkészszövetség európai kerülete az idei karácsonyi iskolai szünetben is megrendezi hagyományos téli táborát a zillertali Alpokban, Dél-tirolban. A tábor Dél-tirol (Olaszország) egyik vadregényes helyén St. Jakob-ban (Ahrntal) tartják meg 1974 december 26 - 1975 január 6-ig.

A tábor nagy érdeklődés előzi meg és Európa tíz országából, sőt — amint hírlik — az Egyesült Államokból és Kanadából is érkeznek cserkészfiúk és cserkészlányok. Napközben sielés, kirándulás, délutánonként vidám foglalkozás tölti ki a téli tábor napirendjét.

Tekintettel sokak érdeklődésére, a téli tábor vezetősége kéri, hogy az érdeklődők mielőbb írjanak az európai kerület címére (Ungarischer Pfadfinderbund, 8 München 81, Oberföhringerstr. 40. Telefon: (0811) 982637 és 982638). Az érdeklődőknek részletes ismertetőt küld a tábor vezetősége.

CSERETÁRSAT KERESÉK,

kivel komoly bélyegcserét lehetne eszközölni. Ajánlok elsősorban magyar, román, jugoszláv, csehszlovák és finn bélyegeket postatisztán, külföldiek ellenében. Címem:

Horváth Ferenc, 1113 Budapest XI.
Bartók Béla út. 126. II. 19.

Hogyan lehet előfizetni
az Életünkre ?

Az Életünk terjesztői

a helyi magyar lelkészek;
ők küldik meg kívánatra
a lapot a területükön élő
híveknek.

Az előfizetési díjat, mely
1973 január 1-től
10.— svájci frank,

vagy annak megfelelő más
valuta, az illetékes magyar
lelkészeknek fizessük be.

Csak onnan forduljunk
közvetlenül a kiadóhivatalhoz,
ahol a lelkész hiányzik,
vagy valami oknál fogva
nem terjesztője a lapnak.

Európán kívüli rendeléseket
a központi hivatal intéz;

Címe:

Életünk (Unser Leben)
Frongartenstr. 15.
9000 St.Gallen (Schweiz)

Az előfizetés tengerentúlra is
10.— svájci frank; ha azonban
légipostával kéri valaki a lapot,
20.— svájci frank, vagy annak
megfelelő más valuta.

Milyen egyházat akarnak a kommunisták ?

Erre vonatkozólag találunk kézzelfogható eligazítást a múlt hónapok eseménylistáján. Ismeretes, hogy a békepapi mozgalom Magyarországon évek óta panaszkodik, hogy nincs utánpótlása. A fiatal papok hallani sem akarnak a mozgalomról. Nem akarják beszennyezni lelkiismeretüket a mozgalom munkájával. A mozgalom vezetői mindent megpróbáltak, hogy eloszlassák a fiatalok körében ezt a lesújtó véleményt. Nem sikerült. Legutóbb már az utolsó fórumhoz, a hatalomhoz folyamodtak segítségért. Miklós Imre, az Állami Egyházügyi Hivatal elnöke több fiatal káplánt berendelt kihallgatásra. Néhányan közülük hajnalban keltek, hogy idejében ott legyenek a kihallgatáson. A magát mindenhatónak és mindentudónak képzelő államtitkár elnök előbb túrtóztette magát. Inkább rábeszéléssel igyekezett rávenni a fiatal káplánokat, hogy támogassák a mozgalmat. Majd azzal érvelt, hogy VI. Pál pápa is olyan keleti politikát folytat, ami egyezik a békepapi mozgalom célkitűzéseivel. Aki tehát nem támogatja a mozgalmat, ellene szegül a Pápanak és ez azzal a következménnyel járhat,

hogy veszélyezteti papi működési engedélyét Magyarországon. A rendszer addig megy már, volt a káplánok benyomása, hogy a pápával harcol az Egyház ellen. A Pápat a maga szövetségeseinek tünteti fel és úgy akarja megerősíteni, megfiatalítani a köztálatnak örvendő békepapi mozgalmat.

Izléstelelnek minősítették az államtitkár elnök fellépését. A békepapi vezetők pedig azzal igyekeztek megnyugtatni a megalázott fiatal káplánokat, hogy milyen nagy megtisztelésnek kell tekinteniök ezt a találkozót, amelyen az államtitkár kezét fogott velük. A Katolikus Szó című lapjukban ezt írták: «Nagy tisztesség ez, igazi, demokratikus szellem sugallta, hogy kezét fog az államtitkár az alig két éves káplánnal ... Senki sem bánta meg, hogy már hajnalban útnak indult résztvenni ezen a beszélgetésen. Ki korán kel, aranyat lel.» (1974 okt. 27.) Ilyen egyházat szeretnének a kommunisták Magyarországon az emberi jogok századában! Azért gyűlölik Mindszenty bíborost, mert törekvésüket elejétől fogva világosan felismer- te és elutasította.

F. K.

AZ ÉLETBEN MINDENKI

boldogságra vágyik. Én is ezt szeretném végre egyszer megtalálni. Autó, lakás, TV. nem minden. Jól szituált, 37 éves, 176 cm magas, boldogtalan fiatalember vagyok, aki komoly szándékkal szeretne megismerkedni velem, írjon «Temperamentum» jeligére az Életünk Gazdasági Bizottságához, D - 7 Stuttgart 1, Werastr. 63.

JÓMEGJELENÉSŰ, FUGGETLEN,

172 cm magas Németországban élő, 50-es hölgy megismerkedne vigkedélyű korrekt, független férfivel. Választ «Nem jó egyedül» jeligére kér az Életünk Gazdasági Bizottságához, D - 7 Stuttgart 1, Werastr. 63.

MŰVELT, FINOM ÉRZÉSŰ,

angol-diplomás, rég-menekült úrinő megismerkedne 45 év körüli gyermekszerető, agilis, német, vagy angol nyelvterületen élő komoly úrral, második egyházi házasság céljából. «Érett boldogság» jeligére vár választ az Életünk Gazdasági Bizottságához, D - 7 Stuttgart 1, Werastrasse 63.

SVÁJBAN ÉLŐ, EGYEDULÁLLÓ,

40 / 183 jómegjelenésű férfi megismerkedne házasság céljából kimondottan intelligens, csinos, karcsú, házias és korban hozzáillő hölgygel, aki családi életre vágyik. «Együtt könnyebb» jeligére kér választ az Életünk Gazdasági Bizottságához, D - 7 Stuttgart 1, Werastr. 63.

A SZÁMŰZÖTT OROSZ ÍRÓK
MINDSZENTYRŐL

«Mindszenty szimbólum, legenda, történelem egyszemélyben» — írják a száműzött orosz írók több nyelven megjelent «Kontinens» című folyóiratukban.

«Alig akad korunkban valamelyest is művelt ember, aki ne ismerné Mindszenty bíboros nevét. Ez a férfi szimbólum, ez a férfi legenda, ez a férfi történelem egy-személyben. A nácik börtönében sinylődött a háború alatt, ezt követően magyar-szovjet börtönökben, azután 16 éves önkéntes száműzetésben egy idegen hatalom nagykövetségén, hazájának fővárosában! Kizárólag és csupán azért, mert főpásztori körleveleiben népének mindig és mindenütt, minden körülmény között a színtiszta igazságot, az egyetlen és örök igazságot hirdette. Intő és egyben követendő példát szolgáltatva mindazoknak a ma is politizáló papoknak, akik bemocskolták magukat a harcos totalitárizmus útvesztőiben. Minden nép történelmében voltak sötét és keserves időszakok, amikor csak a kiválasztottnak jutott osztályrészül, hogy megőrizték a népet és a nemzet hagyományait és szent ereklyéit. Nekünk — a Kontinens szerkesztőinek szemében — Mindszenty bíboros a magyar nép kiválasztottja.» (Oroszból fordította Várkonyi F.)

Rövid hírek

Rómában a püspöki szinódus tagjainak átnyújtották a nemrég megjelent *Zarándokok könyvének* első példányait. A 400 oldalas könyv egyelőre olasz, spanyol, portugál, francia, angol és német nyelven jelent meg. A könyv egyik része a Szentév jelentőségét és a zarándoklatok értelmét ismerteti. A második rész főként a liturgiai, az istentiszteletek rendjéről, miseimákról tájékoztat és közli, hogy minden pénteken a Szent Péter téren közös keresztúti ájtatosság is lesz.

Dahomeyban hosszabb szünet után ismét megjelenhet a katolikusok hetilapja, «Dahomey Keresztje» címmel. A lap megjelenésének anyagi feltételeit svájci katolikusok biztosítják, akik adományaikkal egy modern offset-gép vásárlását tették lehetővé. A hiányzó összeget pedig tehetősebb dahomeyi katolikusok gyűjtötték össze.

Hamburgban tartották nemrég találkozójukat az Európában élő izlám hitű vendégmunkások képviselői. Nyugatnémetországban jelenleg több, mint egy millió, Franciaországban pedig közel másfél millió moszlem él. A találkozón 10 országról 70 résztvevő azokról a nehézségekről tárgyalt, amelyek a vendégmunkások keresztény környezetben való tartózkodásából adódnak.

VI Pál pápa fogadta a FAO élelmezési világkonferencia résztvevőit, akik november 16-ig ülészetek Rómában. Ez alkalomból szótartott intézett a világ ún. gazdag országaihoz, hogy tehetségükhöz mértén enyhítsék a még éhező milliók sorsát. Ugo Poletti kardinális az EUR kongresszusi központjában több római paptársával együtt imapanapot és koncelebrált szentmisét tartott a kongresszus sikeréért.

Az európai püspöki konferenciák elnökévé ismét Etchegaray francia érseket választották meg Rómában. A püspöki konferenciák tanácsának összefogóvetelén mind a 23 tag résztvett, megvitatták a papság helyzetét Európában és a laikusok együttműködésének kérdéseit az egyházban. A tanács ugyan csak megtárgyalta az európai püspökök 1975-ben Rómában tartandó szimpoziumának témáit is.

Passauban az V. századból való római várost fedezték fel egy óvoda építkezési munkálatainál. Szakértők archeológiai szenzációként emlegetik a felfedezést, amellyel egyben Szent Szeverin életére vonatkozó adatok birtokába is jutottak. Szt. Szeverin hittérítő szerzetes előbb keleten tevékenykedett, később, Attila halála után, 453-ban az Inn partjára érkezett, felépítette a kremsi és passau kolostort. Ez utóbbi helyére a IX. században Szt. Szeverinről elnevezett templomot építettek.

Malawiban (Középpátria) lepra- és

TBC-állomás építését kezdte meg a Német Lepra Társaság. Kb. 4 hónap múlva a modernül felszerelt állomáson rendszeresen 1400 lepra- és 500 TBC-beteg kezelését kezdhetik meg. A következő év végére számukat meg akarják kétszerezni. Az új állomáshoz hasonlókat más országokban is szándékoznak építeni.

Az Emberi Jogok Társasága tiltakozott Tito jugoszláv elnöknel Mihajlo Mihajlov író újbóli bebörtönzése miatt. A Tito elnökhöz intézett levélben a társaság kéri az író azonnali szabadon bocsátását, vagy ha úgy kívánja, lehetőségét arra, hogy külföldre távozzék.

Freisingben a dóm melletti volt szemináriumban megnyílt az egyházmegye új múzeuma, amelyet 3,8 millió DM költséggel újjárendeztek és a nagyközönség számára is megnyitottak. A múzeum legszebb darabjai a gótikus- és középkorból, valamint a barokk korból származnak és az egyházmegye eddig ki nem állított kincseit képviselik.

A Tudomány és Vallás c. moszkvai lap azt panaszolja, hogy még mindig nem sikerült megvalósítani az 1964-ben hozott kormányhatározatot, amely szerint a főiskolákon több óraszámban tanítani kell a tudományos ateizmus alapjait. Az akadály a képzett tanerők hiánya. Ateista előadásokra ugyanis olyan személyek vállalkoznak, akiknek sem magasabb képzettségük, sem gyakorlati pedagógiai tapasztalatuk nincs, csupán megbízható párttagok.

Afrikában a lakosság 40 %-a keresztény, 41 %-a mohamedán, 17 százalék pedig különféle szektához tartozik. A keresztények száma évente 6 millivel növekszik. A 149 millió közül 60 millió katolikus. A papok száma az Egyház szükségleteihez képest kevés, a 365 egyházmegyében tehát nagy a paphiány, kevés a katolikus sajtótermék és a könyvkiadás.

Rómában november 11-16. között az idén már harmadszor tartottak tanfolyamot azok számára, akik a zarándokok fogadását, kalauzolását végzik a Szentév tartama alatt. Nemcsak a jubileumi év jelentőségével, hanem a keresztény Róma nevezetességeivel is megismerkedhettek a résztvevők. Több országból föltűnően sok fiatal vett részt a tanfolyamon, akik a jövő évben bizonyos ideig a zarándokok tájékozódását és útbaigazítását segítik.

Európában a Caritas szervek felmérése szerint növekszik a kábítószeres fogyasztása, ugyanakkor csökken a mértéktelen alkoholfogyasztás. Különösen feltűnő a nyugtató- és altatószerek használatának ugrásszerű emelkedése. A Caritas szervezetek most felvilágosító munkával és a lelki okok feltárással igyekeznek a továbbterjedést megakadályozni, megállítani.

MINDSZENTY BÍBOROS KÖNYVE:

Esztergom a primások városa

Sajtó alá rendezte Bíró Béla.

A kötet 132 lapon és 40 illusztrációval nyújtja Esztergom hiteles történetét alapításának ezredik évfordulója alakalmából.

A könyv tudományos alaposága mellett mindenki számára élvezetes olvasmány.

Európában a könyv ára 17.50 svájci frank vagy 100.— Schilling.

Megrendelhető:

1. Ungarische Buchdruckerei,
Frongartenstr. 15.
9000 St.Gallen, Schweiz.
2. W. B. Dienst 8307 Effretikon,
Schweiz, Postfach: 3621.

Az USA-ban és Kanadában a könyv ára 5.— USA-dollár.

Megrendelhető:

Sisters of Social Service,
440 Linwood Ave.,
Buffalo, N. Y. 14209.
USA.

Életünk

Az európai magyar katolikusok lapja

Felelős szerkesztő és kiadó:

Dr. Vecsey József

Szerkesztőség és nyomda:

Ungarische Buchdruckerei,
9000 St.Gallen, Frongartenstr. 15.
(Schweiz)

Telefon: (071) 22 55 28

Előfizetés egy évre: 10.— svájci frank

Egyes szám ára: 0.80 svájci frank,
vagy annak megfelelő más valuta.

É l e t ü n k — Unser Leben
Monatschrift für die ungarischen
Katholiken in Europa

Redakteur und Herausgeber:

Dr. Josef Vecsey

Redaktion und Druck: Ungarische
Buchdruckerei, 9000 St.Gallen,
Frongartenstr. 15. (Schweiz)

Telefon: (071) 22 55 28

Kto. Krt. 603 Ungarische Buchdruckerei
Sparkassa der Administration
St. Gallen.

Bezugspreis jährlich 10.— Sfr.

Lapzárta a hónap 15-én, hirdetések
pedig csak a hónap 12-ig fogadunk ell